

TÜRKİYE SERAMİK FEDERASYONU

TÜRK SERAMİK SANAYİ

1990 - 2009 Yılları

Germiyan Saatçiođlu

**Türkiye Seramik Federasyonu
Genel Sekreteri**

**01 Nisan 2010
İstanbul**

İÇİNDEKİLER:

1.	Seramik Nedir	3
2.	Seramik Sanayi	3
3.	Türk Seramik Sanayi	4
4.	Seramik Kaplama Malzemeleri Sanayi	5
4.1	Seramik Kaplama Malzemeleri Üreticilerinin Türkiye’de Dağılımı	7
4.2	Seramik Kaplama Malzemeleri Üretiminin Son 8 Yılı	8
4.3	Seramik Kaplama Malzemeleri Üretiminin 1990-2009 Dönemi	10
4.4	Kurulu Kapasite ve Üretim Miktarları	12
4.5	Kapasite Kullanım Oranları	12
4.6.0	Dünya Seramik Kaplama Malzemeleri İthalatı	13
4.6.1	Dünya Seramik Kaplama Malzemeleri İhracatı	14
4.6.2	Türkiye’nin Seramik Kaplama Malzemeleri İhracatı	15
4.6.3	Avrupa Ülkelerinin Seramik Karo Ticareti (27 AB Ülkesi)	19
4.7	İhracat Fiyatları	20
4.8	İhracat Oranları	20
4.9	Seramik Kaplama Malzemelerinin Performansı 1990-2009	21
4.10	Seramik Kaplama Malzemeleri İthalatı	23
5	Türk Seramik Sağlık Gereçleri Sanayi	26
5.1	Seramik Sağlık Gereci Üreticilerinin Türkiye’de Dağılımı	27
5.2	Seramik Sağlık Gereçleri Sektörünün Son 8 Yılı	28
5.3	Seramik Sağlık Gereçleri Üretiminin 1990-2009 Dönemi	29
5.4	Kapasite Kullanım Oranları	31
5.5	Seramik Sağlık Gereçleri İhracatı	32
5.5.1	Dünya Üzerindeki Seramik Sağlık Gereçleri Ticareti	35
5.6	İhracat Fiyatları	37
5.7	Seramik Sağlık Gereçleri Sektörünün Performansı 1990-2009	38
5.8	Seramik Sağlık Gereçleri İthalatı	39
6.	Türk Seramik Sanayinin Üstünlükleri	42
7.	Sektörün Sorunları	44
8.	Sektörün İhtiyaçları	47

1. Seramik Nedir:

Seramik en basit tanımıyla çok yüksek sıcaklıkta pişirilmiş toprak demektir. Seramiğin tarihi uygarlık tarihi kadar eskidir. İlk seramiğin Milattan Önce 6000 yılında Anadolu'da üretildiği bilinmektedir. Çatalhöyük'teki kazılarla elde edilen seramik parçaları, aradan geçen 8000 yıl boyunca bozulmadan günümüze ulaşmıştır.

Bugün arkeologlar için, insanlık tarihi ile ilgili bilgilerin en önemli kaynakları da seramik buluntularıdır. Binlerce asır bozulmadan günümüze gelen seramikler üzerindeki yazı, resim ve semboller sayesinde geçmiş uygarlıkların yaşam tarzları ve kültürleri hakkında bilgi edinmek mümkün olmaktadır. Hitit, Lidya, Frigya, Urartu ve Roma uygarlıklarının şifreleri, büyük ölçüde seramikler sayesinde çözülmektedir. Bilim adamları, bu çok eski uygarlıklardan günümüze kadar bozulmadan gelen seramikleri inceleyerek tarihin sırlarını çözmektedirler.

Bugün ise seramik, binaların iç ve dış yüzeylerinin, zeminlerinin kaplanmasında, banyo ve mutfaklardaki sağlık gereçlerinin sağlanmasında kullanılan önemli bir gereksinimdir. Doğadan elde edilen kil, kaolen, kuvars ve feldspat maddelerinin belirli oranlarda karıştırılmasıyla elde edilir. Bu maddeler hamur haline getirilir. Kalıplanır ve 1100 derecenin üzerinde yüksek sıcaklıkta fırınlanır. Kaplama malzemelerinde çamur kurutularak toz haline getirilir ve preslenir, daha sonra yüksek sıcaklıkta pişirilir. Seramiklerin ön yüzü genellikle sır dediğimiz koruyucu tabaka ile kaplanır.

Seramik, doğadan doğal yollarla elde edilen maddelerden yapıldığı için sağlıklıdır. Seramik çevreye zarar vermeyen ekolojik bir üründür.

2. Seramik Sanayi:

Seramik sanayi; seramik yer ve duvar karoları, banyolarda ve mutfaklarda kullanılan lavabolar, klozetler, rezervuarlar gibi inşaat sektörünün girdisi olan malzemeleri, sofralar ve mutfak eşyaları gibi günlük hayatımızda kullanılan eşyaları ve modern bilim ve teknolojinin ürünlerini ve teknolojilerini üreten şu alt sektörlerden oluşmaktadır:

**Seramik Kaplama Malzemeleri,
Seramik Sağlık Gereçleri,
Refrakter Ateş Tuğlaları,
Seramik Ham Maddeleri,
Seramik Mutfak ve Sofra Eşyaları,
Teknik Seramik.**

3. Türk Seramik Sanayi:

8000 Yıl öncesine dayanan Anadolu topraklarındaki seramik sanatı 1950'li yılların başlarından itibaren Türkiye'de seramik sanayi haline dönüşmeye başlamıştır. Bugün ülkemiz, sahip olduğu kaliteli ve zengin seramik hammaddeleri, seramik konusunda çok iyi eğitim görmüş bilim adamları ve teknisyenleri ile inovasyona ve müşteri memnuniyetine öncelik veren firmaları sayesinde dünya seramik üretiminde **9. sırada** bulunmaktadır.

Sanayi anlamında **1950'li** yıllarda üretime başlayan **Türk Seramik Sektörü**, **1980'li** yıllardan itibaren hızlı bir gelişme içerisine girmiştir. Dünya üzerindeki en yeni üretim teknolojileri ve en modern seramik üretim hatları ülkemize getirilerek kurulmuştur.

Modern teknoloji yatırımları ve yüksek kalitedeki hammadde rezervleri ile **2,0 milyar Euro'ya** ulaşan üretim kapasitesi ve **1,0 milyar Euro'ya** ulaşan ihracatı, Türk seramik sektörünün dünya pazarlarındaki rekabet gücünü artırmaktadır. Türk seramik sektörü ülkemizin önde gelen sektörlerinden birisidir.

Türkiye, **2009** yılında **Seramik Kaplama Malzemelerinde 360 milyon m²'ye**, **Seramik Sağlık Gereçlerinde 21 milyon parçaya** ulaşan kurulu kapasitesiyle ve **100 milyon m²** ye ulaşan seramik kaplama malzemeleri ihracatı ile **8 milyon parçaya** ulaşan seramik sağlık gereçleri ihracat rakamıyla dünyadaki en büyük üretici ülkeler arasındaki yerini almıştır.

Üretiminin kaplama malzemelerinde yıllara göre üretimin **%35-45'**ini, sağlık gereçlerinde **%40-60'**ini ihraç eden sektör, kaplama malzemelerinde üretimde, **Çin, Brezilya, İtalya, İspanya, Hindistan, İran, Endonezya ve Vietnam'ın** ardından dünya dokuzunculuğuna, kaplama malzemeleri ihracatında ise, Çin, İtalya ve İspanya'nın ardından dünya dördüncülüğüne Sağlık gereçlerinde ise Avrupa'nın en büyük üreticisi ve ihracatçısı konumuna ulaşmıştır.

Seramik sanayi katma değer açısından da ülkemizin önde gelen sektörlerindedir. Tamamına yakını yerli girdilerle hazırlanan ürünler ihracatta ülkemize **%90** oranında net katkı sağlamaktadır. Seramik kaplama malzemeleri ve sağlık gereci pazarlarına coğrafi yakınlığı firmalarımızın uluslararası pazarlara açılmasını sağlamaktadır.

Seramik sektörü tarafından üretimde, yardımcı sanayide, tasarımda, satış ve pazarlamada ve uygulamada doğrudan ve dolaylı olarak istihdam edilen kişi sayısı **220.000 adedin** üzerindedir. Türk seramiklerinde, tasarım konusunda 1990'lı yılların başlarından itibaren önemli yol alınmış, ayrıca markalaşma konusunda da

başarılı olunmuş ve bir çok şirketimiz dünya üzerinde markaları ve sistemli dağıtım teşkilatlarıyla kabul görmüştür.

Bu yıl **22.** düzenlediğimiz **UNICERA Seramik ve Banyo Fuarı** dünya üzerinde önemli seramik fuarları arasında anılmaktadır. Seramik dünyasında sanayi ile birlikte bilim ve sanatın paylaşıldığı bir iletişim platformu haline gelmiştir.

4. Seramik Kaplama Malzemeleri Sanayi:

Türkiye seramik kaplama malzemeleri üretiminin Dünya üzerindeki konumu **Grafik 1**'de gösterilmektedir. **2009** yılı sonuçları henüz yayınlanmamıştır. **2008** yılı sonuçlarına göre;

Çin	3.400 milyon m² ile üretimde başı çekerken
Brezilya	713 milyon m²
İtalya	513 milyon m²,
İspanya	495 milyon m²,
Hindistan	390 milyon m²
İran	320 milyon m²
Endonezya	278 milyon m²
Vietnam	270 milyon m² ve
Türkiye	225 milyon m² ile dünya üretiminden pay almışlardır.

Grafik 1

Dünya Seramik Kaplama Malzemeleri tüketimini incelediğimizde en büyük tüketici ülkenin;

2.830 milyon metrekare ile **Çin** olduğunu, onu takiben

605 milyon metrekare ile **Brezilya**'nın,

403 milyon metrekare ile **Hindistan**'ın,

265 Milyon metrekare ile **İran**'ın, 262 milyon metrekare ile Endonezya'nın,

240 milyon metrekare ile **İspanya**'nın,

220 milyon metrekare ile **Vietnam**'ın,

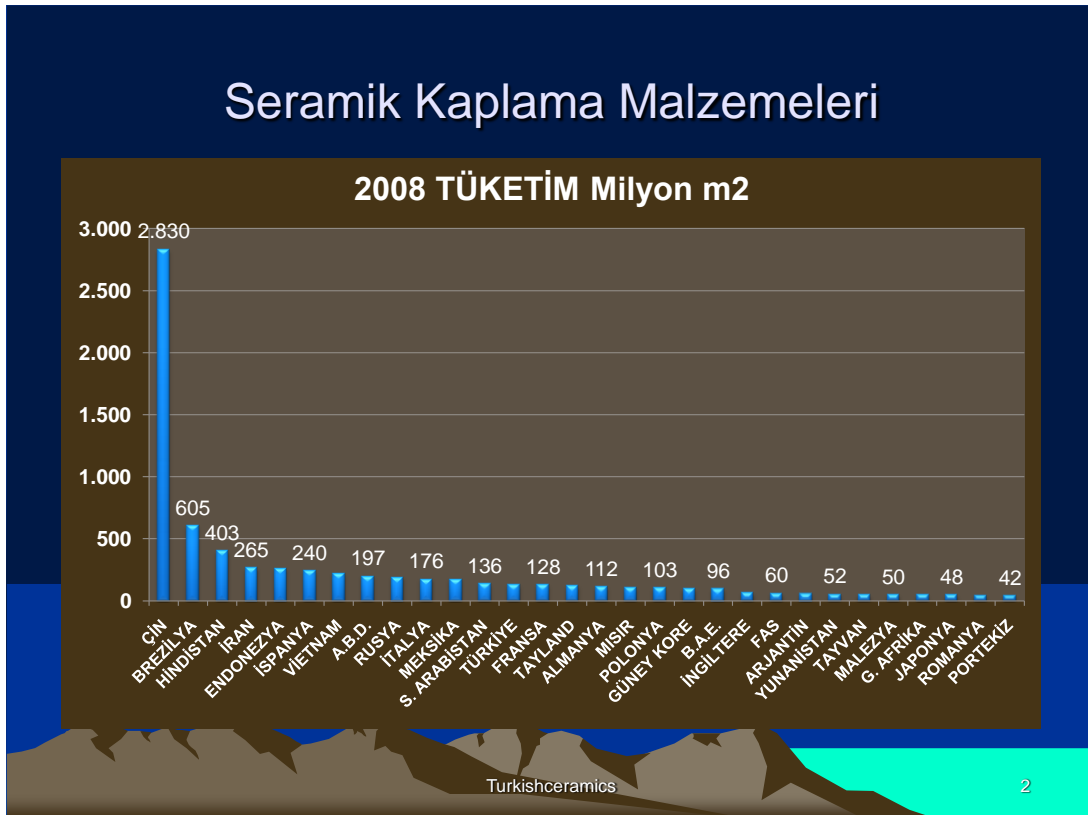
197 milyon metrekare ile **A.B.D.**'nin,

190 milyon metrekare ile **Rusya**'nın, ve

176 milyon metrekare ile **İtalya**'nın,

176 milyon metrekare ile **Meksika**'nın

geldiğini görmekteyiz. **Grafik 2**'de Seramik Kaplama Malzemeleri tüketiminin dünya üzerindeki dağılımı gösterilmektedir.

Grafik 2

İnşaat sektöründeki gelişmeye paralel olarak **son 20 yılda** sektörde serbest rekabete dayalı üretim yapan şirket sayısı ve üretim miktarı hızla arttı. Halen seramik kaplama malzemeleri sektöründe faaliyette bulunan **28 üretici** vardır.

Seramik Kaplama Malzemeleri Haritası

Tablo 1

Türkiye’de seramik kaplama malzemelerinin üretildiği iller yukarıda yeşil renkle boyanmış iller olup, **Çanakkale, İstanbul, Bilecik, Eskişehir, Kütahya, Uşak, İzmir, Aydın** ve **Yozgat** illerinden ibarettir.

4.1 Seramik Kaplama Malzemeleri Üreticilerinin Türkiye’de Dağılımı:

Seramik kaplama malzemelerinin buldukları yöreleri inceleyecek olursak bu tesislerin;

%18,7’si Çanakkale’de,

%43,2’si Bilecik-Eskişehir-Kütahya bölgesinde,

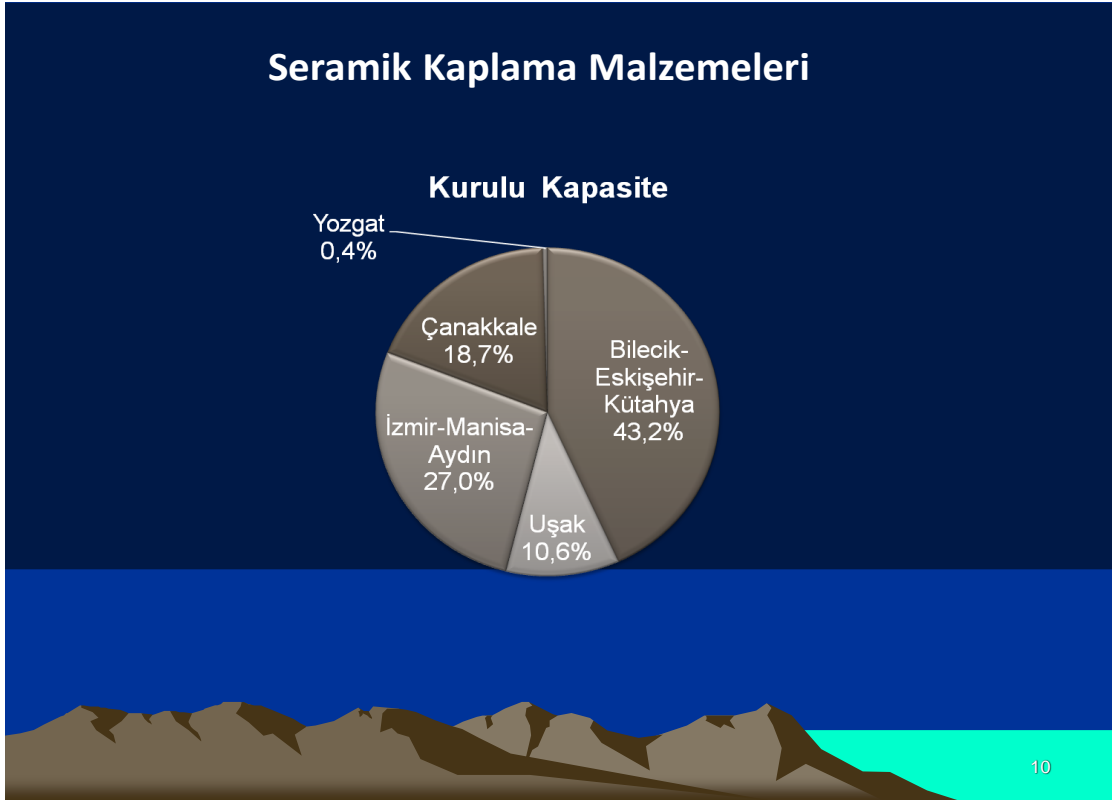
%27’si İzmir-Manisa-Aydın bölgesinde,

%10,6’sı Uşak’ta,

% 0,5’i Yozgat’da kurulmuşlardır.

Kuruluş bakımından ağırlık **Eskişehir-Bilecik-Kütahya** bölgesinde bulunmaktadır.

Seramik kaplama malzemeleri üreticilerinin Türkiye’de buldukları bölgeler **Grafik 3’de** gösterilmektedir.

Grafik 3

4.2. Seramik Kaplama Malzemeleri Üretiminin Son 8 Yılı:

Seramik kaplama malzemeleri;

- **Kurulu kapasitesini 2002** yılındaki **255,1 milyon m²** den **2008** yılında **360 milyon m²** ye artırmıştır.
- **Üretim** miktarı **2002** yılındaki **162 milyon m²** den **2007** yılında **260 milyon m²**'ye yükselirken **2008** yılında 2007 ekonomik krizinin olumsuz etkileri sonucunda **225 milyon m²** olarak gerçekleşmiştir. Olumsuzluğun devamı sonucunda **2009** yılında **205 milyon m²** ile sonuçlanmıştır.
- **Üretimden İç piyasa** satışları **2002** yılındaki **89 milyon m²** den **2006** yılında **165 milyon m²** ye yükselmiş, **2007** yılında ise **156 milyon m²** olmuştur. **2008** yılında **125 milyon m²**'ye düşmüş ve **2009** yılında **135 milyon m²**'ye artmıştır.
- **İhracat 2002** yılındaki **72,37 milyon m²** ve **246.265.000 Dolar**'dan **2007** yılında **104 milyon m²** ve **488 milyon Dolar**'a artış göstermiştir. **2008** yılında ise miktarsal olarak azalarak **91,88 milyon m²** fakat tutar olarak artarak **525,36 milyon Dolar** olarak gerçekleşmiştir. Bu azalma **2009**

yılında da devam ederek ihracat **67,27 milyon m²** ve **400,66 milyon Dolar** ile sonuçlanmıştır.

Buna karşılık bu dönemdeki seramik kaplama malzemeleri **ithalatındaki** artış sınırlı kalarak;

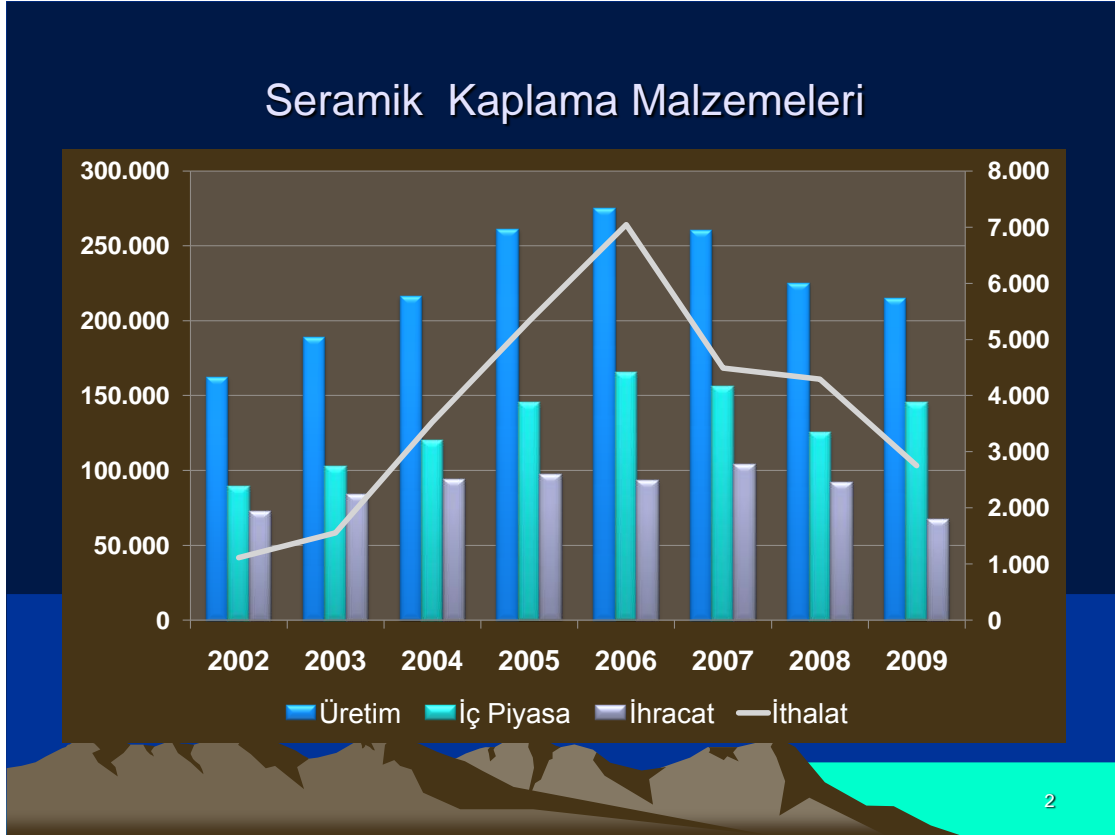
- **2002** yılında **1.115.000 m²** ve **9.441.000 Dolar**'dan
- **2007** yılında **4.492.000 m²** ve **63.712.000 Dolar**'a yükselmiştir.
- **2008** yılındaki ithalat **4.292.400 m²** ve **67.712.250 Dolar** olarak gerçekleşmiştir. Miktar olarak;
- **2002** yılında ithalatın iç piyasa satışlarından aldığı pay **%1,24**'den
- **2007** yılında **%2,80**'ne artmıştır.
- **2008** ve **2009** yıllarında ithalatın iç piyasa satışlarından aldığı pay ise sırasıyla **%3,32** ve **%2,00** olarak gerçekleşmiştir.

Seramik Kaplama Malzemeleri							
Seramik Kaplama Malzemeleri							
Yıl	Kapasite (000) m ²	Üretim (000) m ²	Üretimden İç Piyasa Satışları (000) m ²	İhracat		İthalat	
				(000) m ²	(000) \$	(000) m ²	(000) \$
2002	255.100	162.000	89.000	72.370	246.265	1.115	9.441
2003	258.500	189.000	102.350	83.815	311.500	1.552	10.623
2004	275.000	216.000	120.000	94.170	389.520	3.530	28.444
2005	310.000	261.000	145.000	96.850	407.130	5.331	58.867
2006	325.000	275.000	165.000	93.190	406.040	7.047	87.861
2007	360.000	260.000	156.000	104.000	475.000	4.492	63.712
2008	360.000	225.000	125.000	91.880	525.357	4.292	67.307
2009	360.000	205.000	135.000	67.271	400.663	2.749	42.482

Tablo 2

2002-2009 yılları arasındaki Kapasite, Üretim, Üretimden İç Piyasa Satışları, İhracat ve İthalat rakamlarını gösteren yukarıdaki **Tablo 2** grafik olarak **Grafik 4**'de ayrıntılı olarak izlenebilir. Grafik 4'de, 2006 yılına kadar üretimde ve üretimden iç piyasa satışlarında görülen artış ve dış ticarete Çin Halk Cumhuriyeti'ne karşı

uygulanan Korunma Önlemi sonucunda **2007** yılından itibaren ithalatta görülen önemli büyüklükteki düşüş dikkati çekmektedir.

Grafik 4

4.3 Seramik Kaplama Malzemeleri Üretiminin 1990-2009 Dönemi:

Daha eski yıllara, seramik sanayiinin Türkiye’de hız kazandığı 90’lı yıllara gidecek olursak;

1990-2007 yılları arasındaki dönemde seramik kaplama malzemeleri sanayiinin kurulu kapasitelerini, üretimini ve ihracatını aşağıdaki **Tablo 3’**den görebiliriz.

Kurulu kapasite 5,9 kat artarak **61 milyon m²**’den **360 milyon m²**’ye,

Üretim 5,0 kat artarak **52 milyon m²**’den **260 milyon m²**’ye,

İhracat 13,0 kat artarak **8 milyon m²**’den **104 milyon m²**’ye yükselmiştir.

- **1990** yılında **36 milyon Dolar** ile başlayan ihracat,
- **2007** yılında **475 milyon Dolar’a** çıkmıştır. Ancak ekonomik kriz sebebiyle

- **2008** yılında kapasite aynı kalırken krizin etkisiyle üretim **225 milyon m²'ye**, ihracat **91,9 milyon m²'ye** düşerken değer olarak ihracat **525,4 milyon Dolar'a** artmıştır.
- **2009** yılında kapasite aynı kalmış, krizin devam eden etkisiyle üretim **205 milyon m²'ye**, ihracat **67,2 milyon m²'ye** ve **400,7 milyon Dolar'a** düşerken iç piyasa satışları **135 milyon m²'ye** artmıştır.

Seramik Kaplama Malzemeleri

1990 – 2009 Yılları

Yıllar	Kapasite (bin m2)	Üretim (bin m2)	İhracat (bin m2)	İhracat (bin \$)
1990	61.000	52.000	8.000	36.000
1991	71.000	60.000	13.000	59.800
1992	82.000	71.000	13.300	62.600
1993	93.000	84.000	17.400	76.740
1994	101.600	92.700	19.500	89.360
1995	113.100	107.000	26.400	128.900
1996	133.700	120.800	35.600	159.300
1997	161.800	147.900	40.950	171.990
1998	192.000	154.000	43.000	181.950
1999	210.000	150.000	50.600	200.300
2000	226.650	175.000	52.500	194.700
2001	234.700	150.500	57.000	196.700
2002	255.100	162.500	72.370	246.265
2003	258.500	188.500	84.480	313.630
2004	275.000	216.000	94.170	389.520
2005	310.000	261.000	96.850	407.128
2006	340.000	265.000	93.000	406.040
2007	360.000	260.000	104.000	475.000
2008	360.000	225.000	91.878	525.357
2009	360.000	205.000	67.270	400.662

Tablo 3

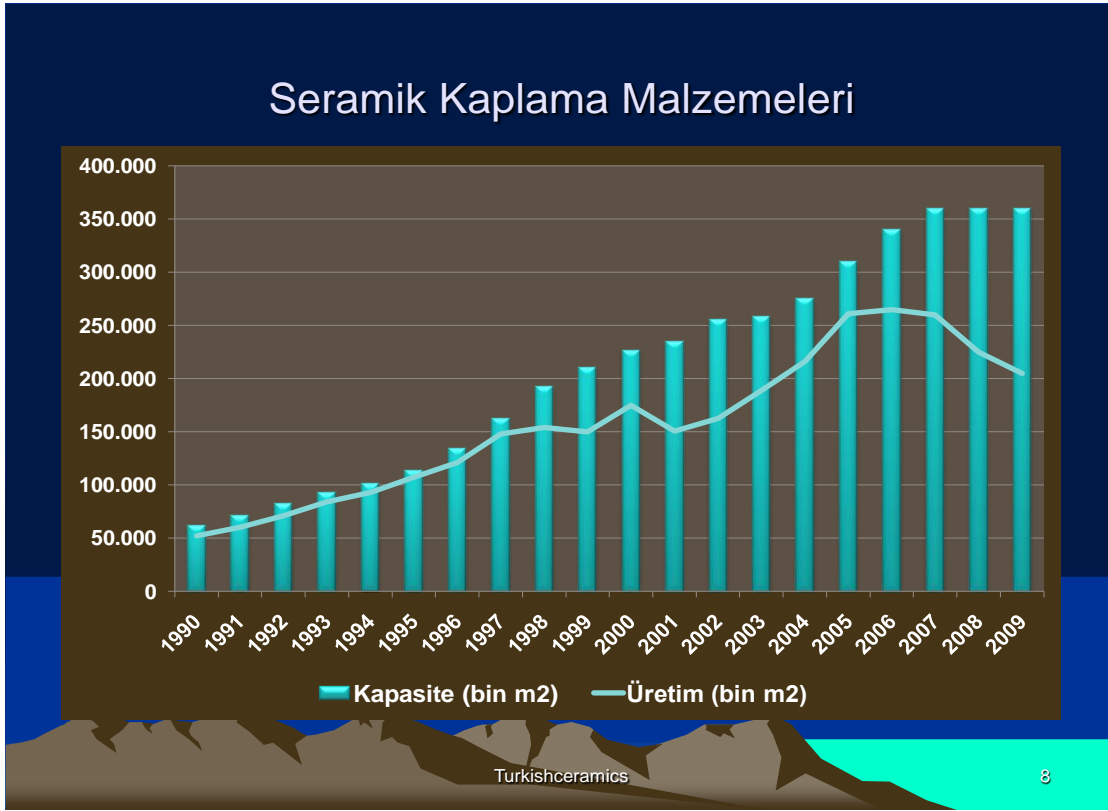
Seramik kaplama malzemelerinde **1990 – 2009** yılları arasında görülen bu gelişmeyi **Grafik 5'de** Kurulu Kapasite - Üretim ilişkisinde inceleyebiliriz.

1997-2001 yılları arasında kurulu kapasitede **artış** gözleendiği halde bu dönemde üretim artmamış ve **2000** yılındaki ufak bir artışın dışında üretim **durağan** bir seyir izlemiştir.

2001 yılından sonra tekrar başlayan **üretim artışı 2006** yılına kadar devam etmiştir.

2007 yılında üretim düşmeye başlamış ve **2008** ve **2009** yıllarında önemli bir düşüş göstermiştir. Bu artışların ve düşüşlerin sebeplerine raporumuzun ilerleyen sayfalarında tekrar döneceğiz ve ayrıntılı olarak inceleyeceğiz.

4.4 Kurulu Kapasite ve Üretim Miktarları:

Grafik 5

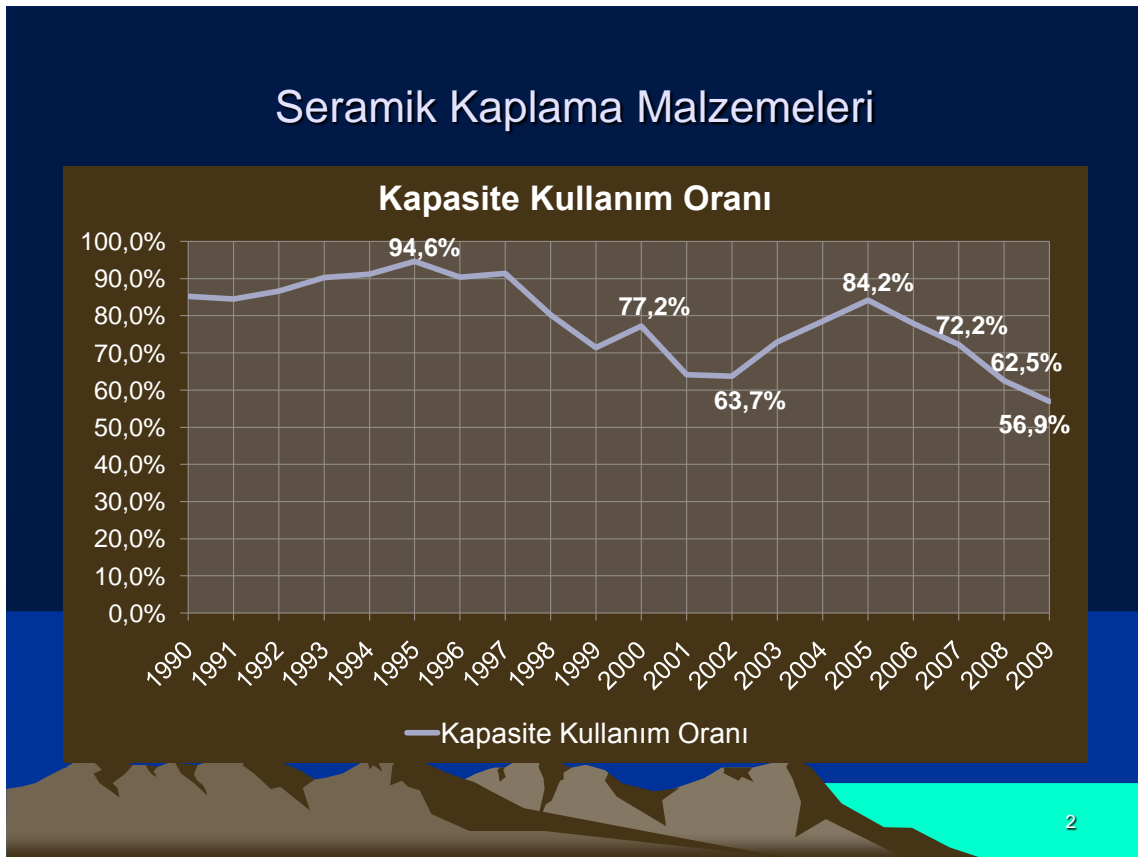
Yukarıdaki **Grafik 5**'de gösterilen kurulu kapasite ve üretim miktarlarından hareketle yıllara göre kapasite kullanım oranlarını izlediğimizde aşağıdaki tablo ortaya çıkmaktadır.

4.5 Kapasite Kullanım Oranları:

Kapasite kullanım oranı;

- **1995** yılında **%94,6** iken takip eden yıllarda bu oran düşmeye başlamış ve bu düşüş **2000** yılındaki hafif bir artışın dışında **2002** yılına kadar devam etmiştir.

- **2002** yılındaki kapasite kullanım oranı **%63,7** olmuştur. **Dip nokta** teşkil eden 2002 yılından itibaren kapasite kullanım oranlarında artış başlamış ve
- **2005** yılında, incelediğimiz dönemin **tepe noktası** olan **%84,2**'ye kadar çıkmıştır. Kapasite kullanım oranı tekrar inişe geçmiş ve
- **2007** yılında **%72,2** olarak belirlenmiştir.
- **2008** yılında **%62,5**'a ve **2009** yılında **%56,9**'a düşmüştür. Kapasite kullanım oranı, dönem sonunda incelememizin başladığı 1990 yılındaki orana bile ulaşamamış ve 1995 yılındaki tepe noktasının çok altında kapanmıştır. Kapasite kullanım oranlarındaki gelişmeler **Grafik 6**'da izlenebilir.

Grafik 6

4.6.0 Dünya Seramik Kaplama Malzemeleri İthalatı:

Dünya'da seramik kaplama malzemeleri ticaretinde en büyük miktarda ithalat yapan ülke;

157 milyon metrekare ile **A.B.D.** birinci,

112 milyon metrekare ile **Fransa** ikinci,

99 milyon metrekare ile **Suudi Arabistan** üçüncü,

80 milyon metrekare ile **Almanya** dördüncü,
59 milyon metrekare ile **Güney Kore** beşinci
58 milyon metrekare ile **İngiltere** altıncı,
56 milyon metrekare ile **Rusya** yedinci,
55 milyon metrekare ile **B.A.E.** sekizinci ülke konumunda bulunmaktadır.

Takip eden ülkeler **23-44 milyon** metrekare arasında değişik konumlardadır. Seramik kaplama malzemeleri ithal eden ülkelerin sıralanması **Grafik 7**'den izlenebilir.

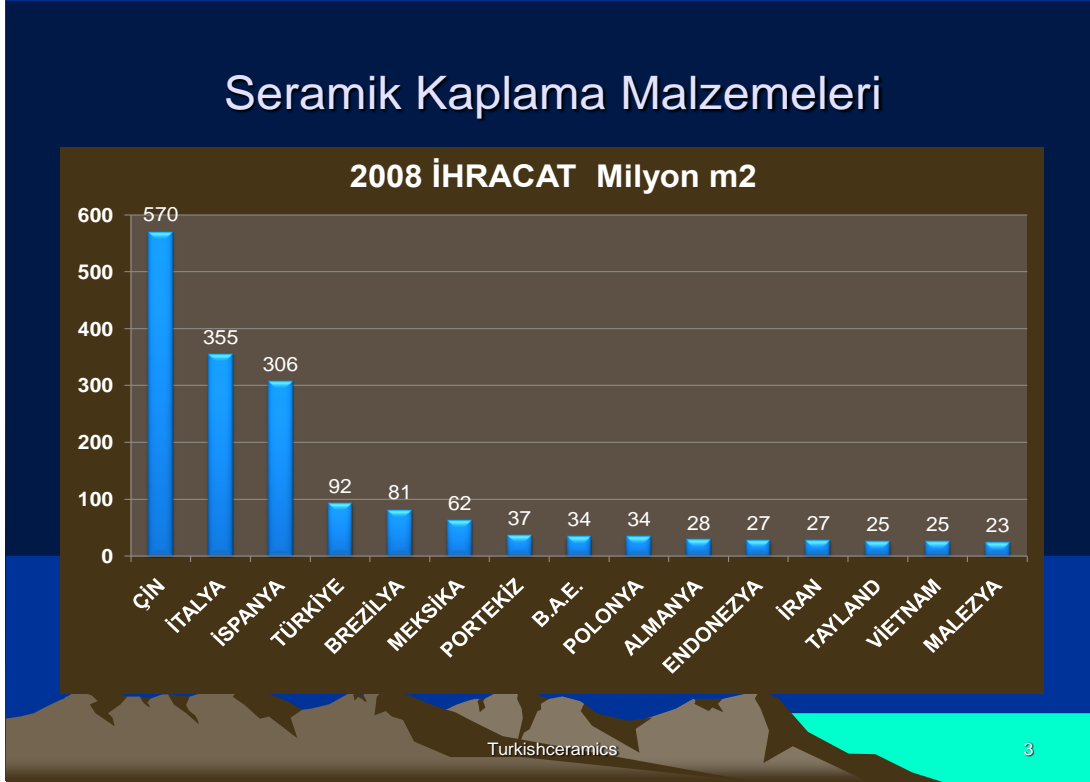
Grafik 7

4.6.1 Dünya Seramik Kaplama Malzemeleri İhracatı:

Dünyada seramik kaplama malzemeleri ihracatında;

570 milyon metrekare ile **Çin** başı çekmektedir.
355 milyon metrekare ile **İtalya** ikinci,
306 milyon metrekare ile **İspanya** üçüncü,
92 milyon metrekare ile **Türkiye** dördüncü konumdadır.
81 milyon metrekare ile **Brezilya** beşinci,
62 milyon metrekare ile **Meksika** altıncı ülkedir.

Geri kalan ülkeler **23-37 milyon** metrekare arasında değişen ihracata sahiptirler. Bir seramik ülkesi olarak bilinen **Portekiz** bu aralıkta **37 milyon** metrekare ihracatı ile yer almıştır. Dünya seramik kaplama malzemeleri ihracatı **Grafik 8**'den izlenebilir.

Grafik 8

4.6.2 Türkiye'nin Seramik Kaplama Malzemeleri İhracatı:

Türk seramik sektörü halen **5 kıtada 100'den fazla** ülkeye ihracat yapmaktadır. İhracat yaptığımız ülkelerin başında yüksek kalite standartlarına sahip olan Almanya ve İngiltere gibi Avrupa topluluğu ülkeleri gelmektedir. Doların değer kaybetmesi sebebiyle 2007 yılında A.B.D.'ye yaptığımız ihracatta önemli bir azalma gerçekleşmiştir. En önemli ihraç pazarlarımız 2008 yılı metrekare miktar sıralamasına göre,

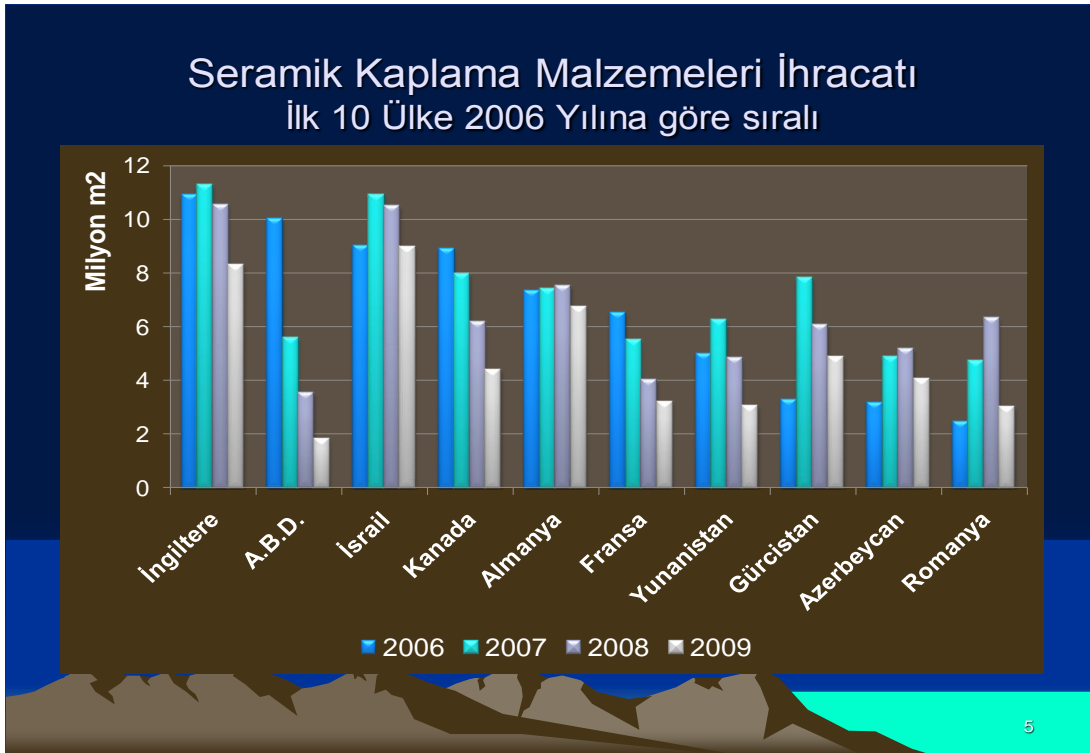
Almanya, İsrail, İngiltere, Kanada, Azerbaycan, Fransa, Yunanistan, Romanya, Gürcistan ve A.B.D. dir. Türkiye'nin en önemli ihracat pazarı **Avrupa Birliği** ülkeleridir. Türk karolarının;

- **2007** yılında miktarsal olarak **%50,2'si** ve değer olarak **%57'si 27 AB üyesi** ülkelere ihraç edilmiştir.
- **2008** yılındaki durumda bu oranlar miktarsal olarak **%52,3'e** yükselirken değer olarak **%55,2'de** kalmıştır.

- **2009** yılında bu oranlar nispeten korunarak miktarsal olarak **%50,0'e** ve değer olarak **%53,8'e** gerilemiştir.

Türk seramik üreticileri, yurt dışında kendi dağıtım şirketlerini ve depolarını kurarak çok iyi satış bağlantıları yapmış ve yurt dışındaki müşterilerine ürün teslimi konusundaki zaman ve lojistik sorunlarını aşmışlardır. Şirketlerin pek çoğu marka olmayı başarmıştır. En yeni ürünlerini İtalya'daki **Cersaie**, İspanya'daki **Cevisema**, Almanya'daki **ISH**, A.B.D.'deki **Coverings**, Rusya'daki **Mosbuild**, **Batimat** ve B.A.E'deki the **Big 5** fuarlarında düzenli olarak teşhir etmektedirler. Ayrıca **Seramik Tanıtım Grubu** bu fuarların tümünde yer alarak Türk seramik imajının yükseltilmesine çalışmaktadır. Seramik kaplama malzemeleri ihracatının son 3 yılını inceleyecek olursak, **2008** yılındaki ihracatımızda **2006** yılı ülke sıralamasına göre değişiklikler görmekteyiz.

2006 yılında **10 milyon m²** ile ikinci sıradaki **A.B.D.**'nin ihracatımızdaki ağırlığı gittikçe azalarak **2007** yılında **5,6 milyon m²** ile **7.** ve **2008** yılında **3,5 milyon m²** ile ve **2009** yılında **1,8 milyon m²** ile **10.** sıraya düşmüştür. **Kanada**'ya yapılan ihracat da aynı dönemde **8,9 milyon m²**'den **2008** yılında **6,1 milyon m²**'ye ve **2009** yılında **4,39 milyon m²**'ye azalmıştır. **Grafik 9**'da **2006** yılına göre sıralı **ilk 10 ülkeye 2007-2008-2009 yıllarında** yapılan ihracattaki değişime gözlemlenmektedir.

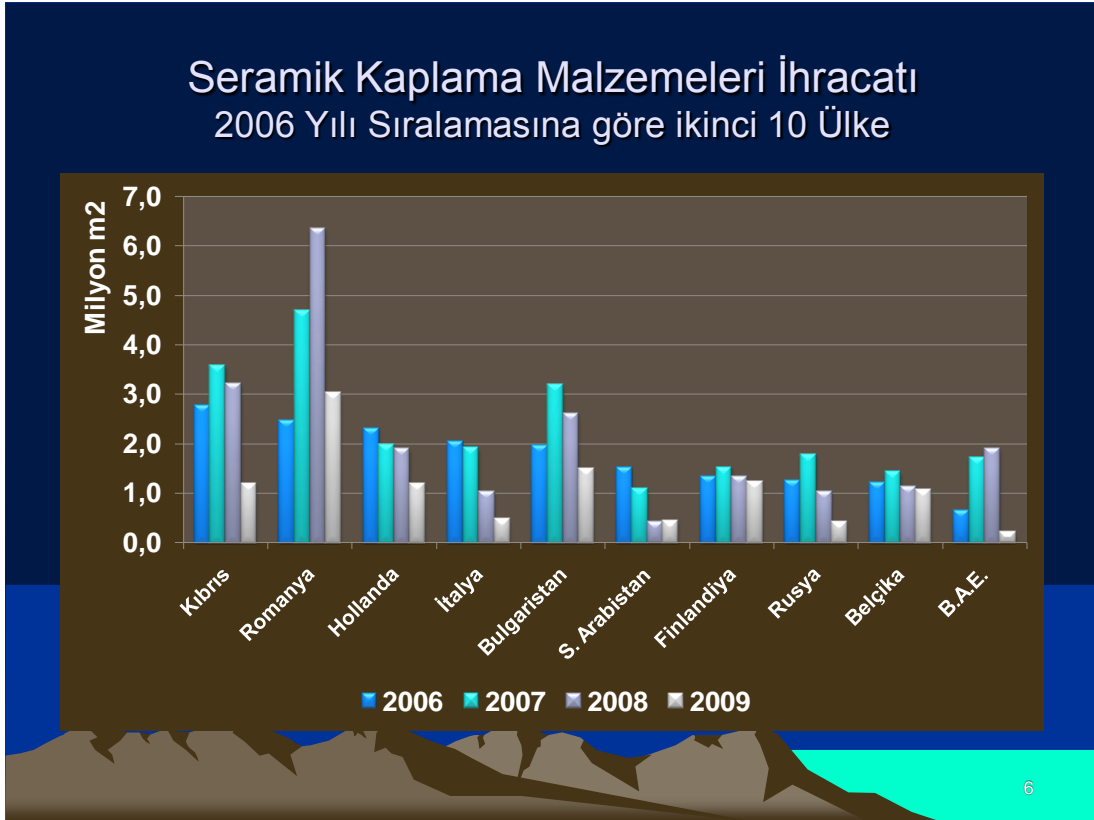

Grafik 9

2006 yılındaki sıralamaya göre seramik kaplama malzemeleri ihracatındaki **ikinci 10 ülkeye 2006-2009 döneminde** yapılan ihracat **Grafik 10**'da gösterilmiştir.

- **Romanya**'ya **2009** yılında ihracatta ilk on ülke arasına girmiştir. **Finlandiya** ve **Belçika**'ya yapılan ihracatlar nispeten korunmuş olup diğerlerinde düşüşler yaşanmıştır. **B.A.E'ye** yapılan ihracatta görülen artış **2009** yılında yerini düşüşe bırakmıştır.
- **Suudi Arabistan'a Hollanda'ya** ve **İtalya'ya** yapılan ihracatlar devamlı olarak azalmıştır.
- **Diğer ülkelerdeki** değişimler düzensiz olup, 2007 ve 2008 yıllarında görülen artışlar 2009 yılında yerini düşüşe bırakmıştır.

Grafik 10

Türkiye, ihracat pazarlarında dünya üzerinde önde gelen seramik üreticisi ülkelerin hedef pazarlarından pay almaya bütün gücüyle gayret etmektedir. Bu bağlamda dünyadaki büyük seramik üreticisi ülkelere, İtalya, İspanya, Portekiz ve Almanya'nın hedef ihracat pazarlarından Türkiye'nin **2008** yılında almış olduğu paylar yüzde olarak **Tablo 4**'de gösterilmektedir. Türkiye bu pazarların bazılarında güçlü bazılarında ise zayıftır. **2009** yılı AB rakamları henüz yayınlanmamıştır.

Türkiye'nin güçlü ve zayıf olduğu ihracat pazarları
Türkiye'nin Pazar payına göre sıralı (Tablo 4)
2008 yılı İhracat Miktarları (Bin m²)

ÜLKELER	İTALYA	İSPANYA	PORTEKİZ	ALMANYA	TOPLAM	TÜRKİYE	TOPLAM	TÜRKİYE PAYI
İSRAİL	2.887	8.707	110	18	11.722	10.500	22.222	47,25%
BULGARİSTAN	2586	3.442	7	62	6.097	2.620	8.717	30,06%
İNGİLTERE	8.695	16.465	2.036	818	28.014	10.544	38.558	27,35%
UKRAYNA	1.587	6.110	95	148	6.353	1.966	8.319	23,63%
ROMANYA	5.769	14.449	120	440	20.778	6.343	27.121	23,39%
FINLANDİYA	3.457	1132	679	234	5.502	1.322	6.824	19,37%
KANADA	8.536	1750	143	20999	31.428	6.157	37.585	16,38%
B.A.E.	3.358	7.173	338	51	10.920	1.893	12.813	14,77%
YUNANİSTAN	18.661	12.759	851	292	31.712	4.838	36.550	13,24%
ALMANYA	41.253	7.420	1227		49.900	7.503	57.403	13,07%
İSVEÇ	5.066	1656	1155	696	8.573	1.192	9.765	12,21%
HOLLANDA	6.464	4.406	1252	3069	15.191	1.903	17.094	11,13%
İTALYA		9.436	851	2274	12.561	1.037	13.598	7,63%
DANİMARKA	4.474	411	184	783	5.852	479	6.331	7,57%
A.B.D.	40.810	11.361	520	395	53.086	3.513	56.599	6,21%
RUSYA	6.292	13.921	239	862	21.314	1.030	22.344	4,61%
FRANSA	56.890	26.759	11.859	3.060	98.568	4.026	102.594	3,92%
S.ARABİSTAN	6.798	16.824	250	141	24.013	415	24.428	1,70%
İSPANYA	4.651		3.497	242	8.390	113	8.503	1,33%
TOPLAM	226.647	164.181	24.562	34.584	449.974	67.394	517.368	13,03%

Türkiye diğer bazı ihracat pazarlarında dünyanın önde gelen seramik üreticileri ile yarışmaktadır. Yukarıdaki tabloda toplam **517,4 milyon** metrekare pazardan **67,4 milyon** metrekare ile **%13,03** oranında pay alabilmiştir.

Pazarından yeterli payı alamadığı ülkelerin başında;

56,6 milyon m² ithalat içerisinde **3,5 milyon** m² ve **%6.21** pay ile **A.B.D** ,
102,6 milyon m² ithalat içerisinde **4 milyon** m² ve **%3,92** pay ile **Fransa** ,
24,4 milyon m² ithalat içerisinde **0,42 milyon** m² ve **%1,70** pay ile **S.Arabistan** ,
22,3 milyon m² ithalat içerisinde **1,0 milyon** m² ve **%4,61** pay ile **Rusya** ,
 gelmektedir.

4.6.3. Avrupa Ülkelerinin Seramik Karo Ticareti (27 AB Ülkesi):

Avrupa ülkeleri seramik kaplama malzemeleri üretiminde Çin'den sonra en büyük hacme sahiptirler. Dünya seramik kaplama ticaretinden önemli bir pay almaktadırlar.

- **27 AB ülkesinin** iç karo pazarı 2008 yılında **470 milyon** metrekare olarak gerçekleşmiştir.
- **Üye ülkeler arasında** yapılan satışların toplamı ise **435 milyon** metrekaredir.
- **Toplam AB karo pazarı 905 milyon** metrekare olmuştur.

27 AB Ülkesinin **Diğer Avrupa** ülkelerine 2008 yılında yapmış olduğu satışlar **114,9 milyon** metrekaredir. Amerika, Asya, Afrika ve Okyanusya olmak üzere diğer dünya ülkelerine yaptığı satışlar ile birlikte toplam ticaret hacmi **1,266 milyar** metrekareye ulaşmıştır.

Tablo 5'de bu satışların ayrıntıları görülmektedir.

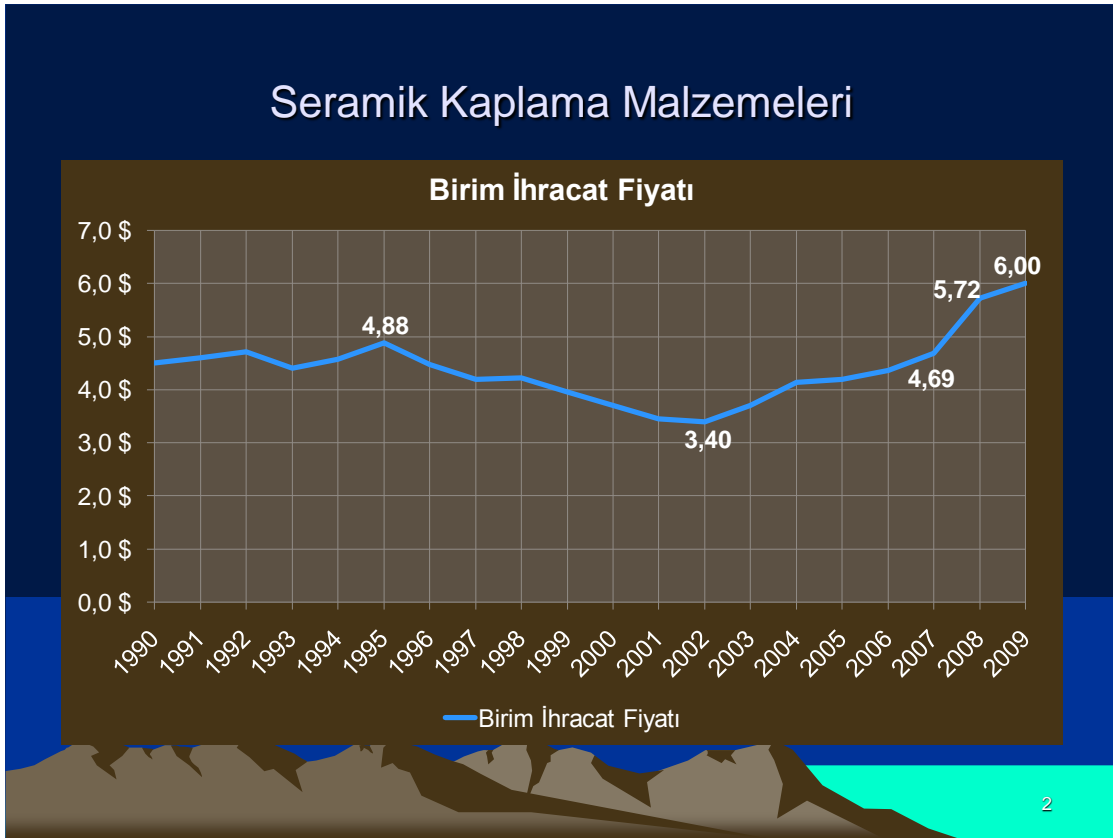
27 AB ÜLKESİNİN SERAMİK KARO TİCARETİ	
PAZAR	SATIŞ M2
AB İÇ PAZARI	470.132.045
AB ÜLKELERİ ARASINDA	435.079.889
DİĞER AVRUPA ÜLKELERİNE	114.939.185
AMERİKA'YA	88.405.151
ASYA'YA	93.484.595
AFRİKA'YA	55.571.240
OKYANUSYA'YA	8.064.128
TOPLAM İHRACAT	795.544.188
TOPLAM SATIŞLAR	1.265.676.233

Tablo 5

4.7 İhracat Fiyatları:

Bu dönemdeki ihracat fiyatları **Grafik 11**'den izlenebileceği gibi yıllar itibariyle metrekarede yaklaşık olarak **4,5-6,0 Dolar** arasında seyir göstermiştir.

- **1995** yılında en yüksek değere **4,88 Dolar** fiyata erişilmiş, daha sonra bu fiyat 2002 yılına kadar azalarak,
- **2002** yılında **3,40 Dolar**'a kadar inmiştir. 2002 yılını takip eden yıllarda fiyatta izlenen artış 2007 yılına kadar sürmüştür ve
- **2007** yılında **4,69 Dolar**'a kadar yükselmiştir. Bu yükseliş sürdürülerek ihracat birim fiyatı,
- **2008** yılında **5,72 Dolar**'a ve **2009** yılında **6,00 Dolar**'a ulaşmıştır.

Grafik 11

4.8 İhracat Oranları:

Seramik kaplama malzemelerinde **1990-2009** yılları arasındaki Üretim-İhracat dengesini aşağıdaki **Grafik 12**'de izleyecek olursak,

1990 yılında üretimin **%15,4** oranındaki miktarı ihraç edilirken ihracat oranı 2000 yılına kadar artış göstermiştir. **2000** yılında **%30** olan ihracat oranı, takip eden yıllarda hızla artışa devam etmiş ve **2003** yılında **%44,8**'e kadar yükselmiştir.

Daha sonra ihracat oranı hızla düşüş göstererek azalmıştır. **2006** yılında **%35,1**'e kadar düşen üretimin ihracatı oranı tekrar yükselişe geçerek **2008** yılında **%40,8** olarak gerçekleşmiştir. Ancak **2009** yılında bu oran **%32,8**'e gerilemiştir.

Grafik 12

4.9 Seramik Kaplama Malzemelerinin Performansı 1990-2009:

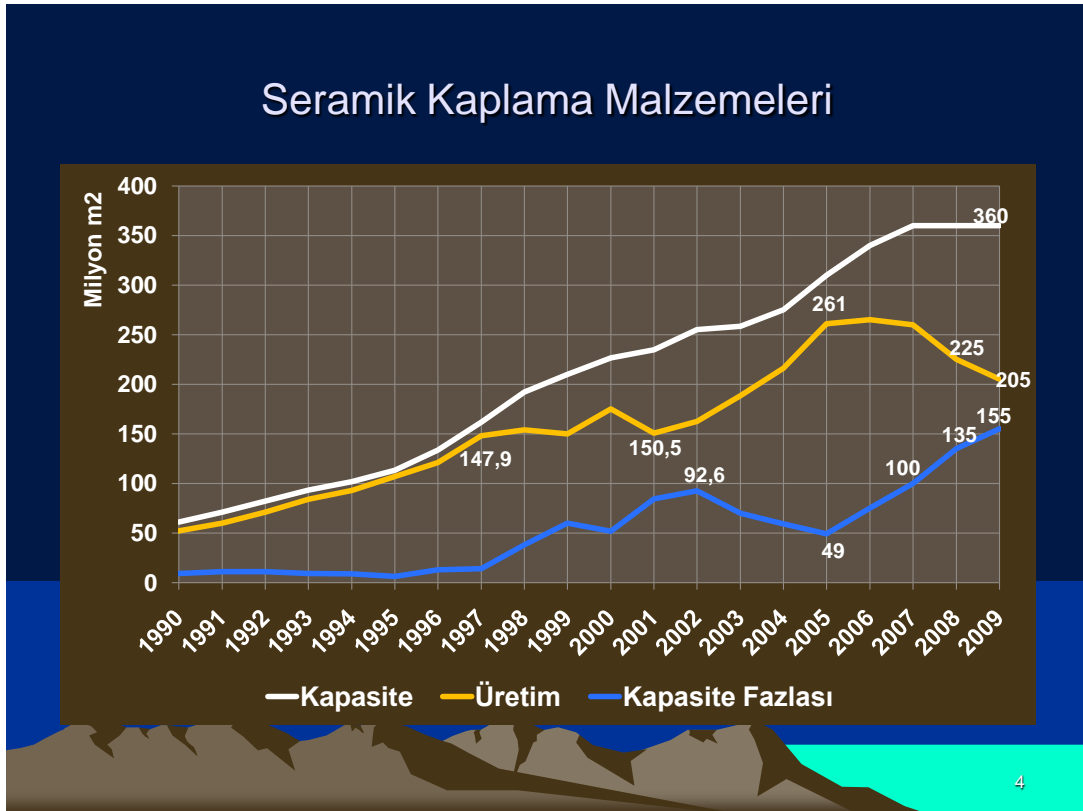
1990-2009 dönemindeki seramik kaplama malzemeleri sektörünün performansını **Grafik 13**'den izleyebileceğimiz gibi şu şekilde özetleyebiliriz:

- **1990** yılında **52 milyon m²** ile başlayan üretim,
- **1997** yılında **147,9 milyon m²**'ye ulaşana kadar artmış, bu tarihten sonra 2001 yılına kadar artış durmuştur. Bu dönemdeki **1997 – 2001** yılları arasında tüm dünyada yaşanan ve derin izler bırakan **Uzakdoğu Krizi, Rusya**

Krizi, 2000 Yılı Krizi, ve ülkemizde ağır tahribata sebep olan **depremler** ve ekonomideki genel durgunluk seramik sektöründe de etkili olmuştur. Bütün bunlara rağmen 2000 yılında üretimde bir miktar artış izlenmektedir.

- **2001** yılında **150,5 milyon m²** olan üretim tekrar artış göstererek,
- **2005** yılında **261 milyon m²**'ye ve
- **2006** yılında **265 milyon m²**'ye ulaşmıştır. 2007 yılında üretim artışı gerçekleşmemiştir.
- **2008** yılında ise sektörün ekonomik krizden etkilenmesi nedeniyle üretim **225 milyon m²**'ye ve **2009** yılında **215 milyon m²**'ye düşmüştür.
- Kullanılmayan kapasite, inceleme döneminde **1997** yılından itibaren artış göstermiş, **1997 – 2009** yılları arasında dalgalanarak;
  - **2002** yılında **92,6 milyon** metrekare olan rakam
  - **2005** yılında **49 milyon** metrekareye kadar azalmış,
  - **2007** yılında **100 milyon m²**'ye kadar artmıştır.
  - **2008** yılında **135 milyon m²** ye artmıştır.
  - **2009** yılında **155 milyon m²** ile sonuçlanmıştır.

Seramik Kaplama Malzemeleri 1990-2009 Performansı:

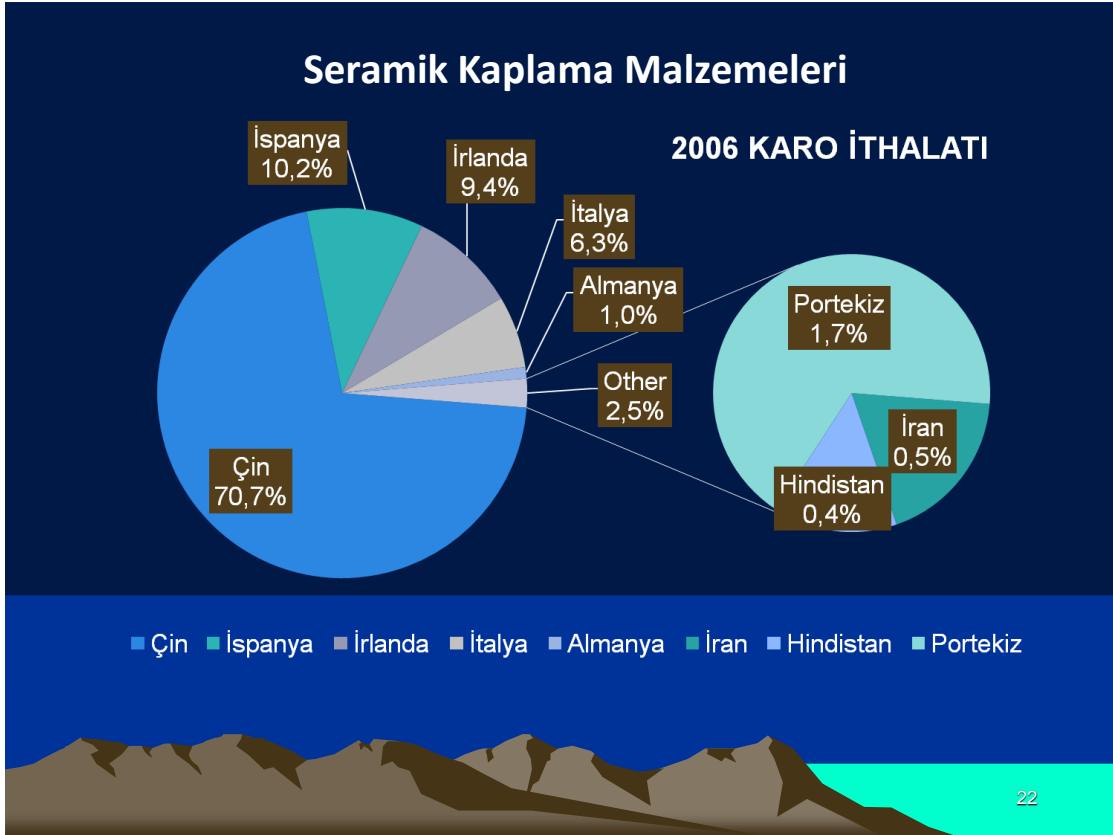

Grafik 13

4.10 Seramik Kaplama Malzemeleri İthalatı:

2006 yılında Türkiye'ye ithal edilen seramik kaplama malzemelerinin ithalatın yapıldığı ülkeler itibariyle dağılımı **Grafik 14**'de gösterilmiştir. İthalattaki en büyük payı **%70,7** ile **Çin Halk Cumhuriyeti** alırken bunu **%10,2** ile **İspanya**, **%9,4** ile **İrlanda**, **%6,3** ile **İtalya**, **%1,7** ile **Portekiz**, **%1,0** ile **Almanya** izlemiştir.

Seramik kaplama malzemeleri ithalatında 2006 yılında ortaya çıkan iki yeni ülke ise **%0,5** payla **İran** ve **%0,4** payla **Hindistan** olmuştur.

Grafik 14

2006 yılındaki dağılımda **2009** yılında görülen değişiklik **Grafik 15**'de izlenmektedir. Çin'in kaplama malzemeleri ithalatımızdaki payı **2006** yılındaki **%70,7**'den **2008** yılında **%60,5**'e düşmüş ve buna karşılık

İtalya'nın payı **%6,3**'den **%7,75**'e

Vietnam'ın payı ihmal edilebilirden **%4,89**'a,

Hindistan'nın payı **%0,40**'dan **%3,15**'e,

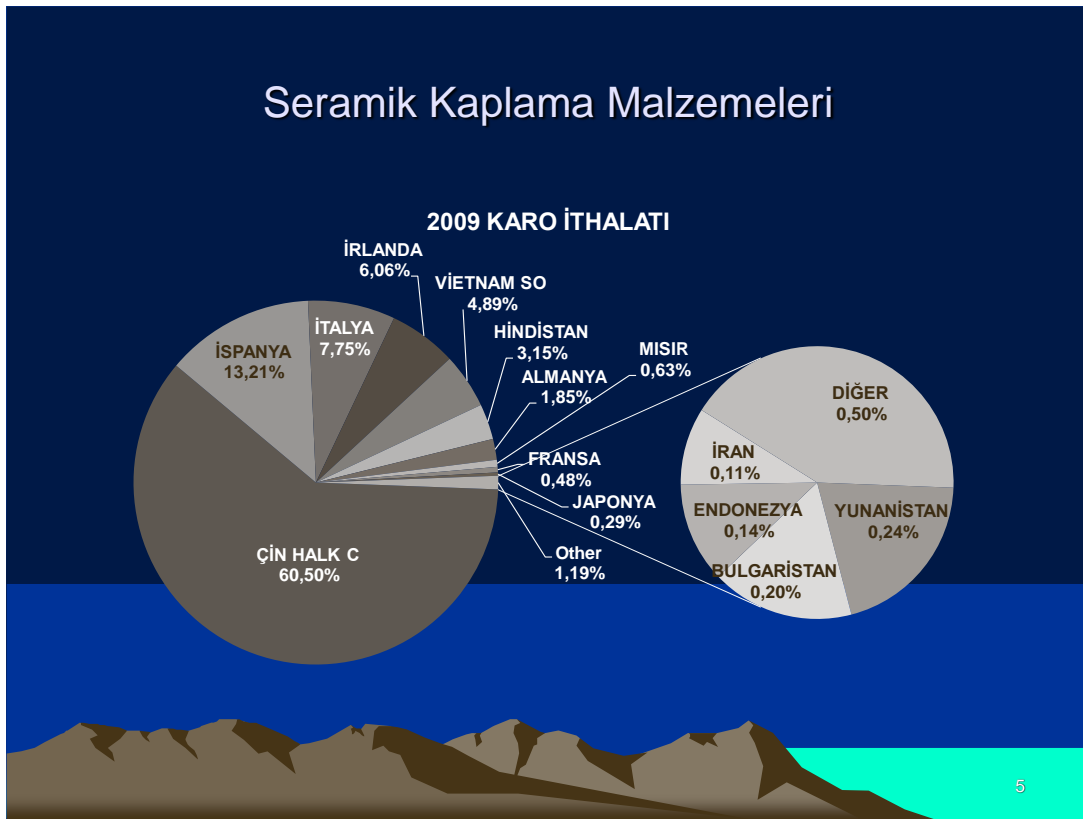
Almanya'nın payı **%1**'den **%1,85**'e

Mısır'ın payı ihmal edilebilirden **%0,63**'e yükselmiştir.

İrlanda'nın payı %9,4'den %6,06'ya
İran'nın payı %0,5'den %0,11'e gerilemiştir.

Çin'in kaybettiği pazarı kısmen Avrupa ülkeleri kazanmışlardır. Bu arada ithalatımızda **Vietnam, Hindistan, İran** gibi ülkeler ortaya çıkmıştır.

Türkiye'ye seramik kaplama malzemeleri ihracatına başlayan ve 2008 yılında gerek üretimleri ve gerekse ihracatlarında gelişme gösteren **Vietnam, Hindistan, İran, Mısır** gibi bu yeni satıcı ülkelerin Türk seramik kaplama malzemeleri sektörü için bir tehdit oluşturacağı konusunda önemli bulgular vardır. Bu ülkeler sektör tarafından dikkatle izlenmektedir.

Grafik 15

2006 yılı ithalatını gösteren **Grafik 14**'de izlendiği üzere, herhangi bir tedbir alınmadığı takdirde, Türkiye'nin seramik kaplama malzemeleri ithalatında **Çin Halk Cumhuriyeti**'nden yapılan ithalat ülkemiz sanayii için bir tehdit oluşturuyordu. Serbest Pazar ekonomisi olmayan Çin'de diğer sanayilerde olduğu gibi seramik sektöründe de devlet destekli ve yapay bir maliyet yapısına dayalı üretim faaliyeti sürdürülmektedir. Bu maliyet yapısından Avrupa ülkeleri de rahatsızlık hissederek Çin'den yapılacak seramik kaplama malzemeleri ithalatına Avrupa Komisyonu **Damping Soruşturması** başlatmıştır. Türkiye olarak biz bu konuda Avrupa'dan

daha önce hareket ederek Dış Ticaret Müsteşarlığımızın destekleri ve Federasyonumuzun gayretli çalışmalarıyla kota ve birim fiyat esaslı bir **Korunma Önlemini** uygulamaya sokmuş bulunmaktayız. Bu sayede;

- **2006** yılında **4,88 milyon m²** ile **%70,7** olan bu ülkenin ithalatımızdaki payı,
- **2008** yılında **2,02 milyon m²** ile **%47,08'e** düşmüştür.
- **2009** yılında **1,66 milyon m²** ile **%60,5'a** olarak gerçekleşmiştir.

2011 yılına kadar devam edecek olan bu önlemin sona ermesi halinde sektör tekrar sıkıntılı bir döneme girecektir. **Grafik 16** seramik kaplama malzemeleri ithalatımızda **Çin** menşeli ürünlerin payını ve önemini açıkça göstermektedir. Çin menşeli ürünlerin ithalatı azalınca seramik kaplama malzemeleri ithalatımız da azalmıştır. 2006 yılındaki ithalatın tepe noktasının oluşmasındaki başlıca etkenin Çin menşeli ürünler olduğu burada açıkça görülmektedir. 2007 yılında uygulamaya girmiş olan **ÇHC** menşeli seramik ve porselen kaplama malzemeleri ithalatına yıllık **2,2 milyon m²** ithalat kısıtlaması (Hükümetlerin anlaşmaları sonucunda Çin tarafının uyguladığı gönüllü ihrac kısıtlaması) getirilmesi ve ihracat fiyatının metrekarede **10,0 Doların** altında olmaması şartları sektöre rahat bir nefes aldirmiştir. Seramik sektörü, sektöre vermiş oldukları destek için **T.C. Dış Ticaret Müsteşarlığı**, İthalat Genel Müdürlüğü'ne başta Genel Müdürleri, Korunma Önlemi Daire Başkanları ve Şube Müdürleri olmak üzere şükranlarını sunar.

Grafik 16

5. Türk Seramik Sağlık Gereçleri Sanayi:

Seramik sağlık gereçleri sektörü, seramik kaplama malzemelerinden sonra ülke ekonomisinde önemli bir yeri olan ikinci büyük seramik alt sektörüdür. Seramik sağlık gereçleri sektörü aynı zamanda inşaat sektörüne çeşitli tesisat ürünleri sağlayan bir sanayi dalıdır.

1960 yılına kadar Türkiye, seramik sağlık gereçleri ihtiyacının tamamına yakını ithalat yoluyla temin etmekteydi. **1950**'li yıllarda ülkemizdeki sanayileşme teşebbüslerinin sonucunda ilk seramik sağlık gereçleri fabrikası **1960** yılında **İstanbul**'da faaliyete geçti.

Aradan geçen zaman zarfında yakaladığımız gelişmelerle Türk seramik sağlık gereçleri sektörü, dünyada rekabetin çok yoğun olduğu bu sanayi dalında ülkemizi en dünyadaki büyük üretici ülkeler arasına soktu. Ülkemiz **Seramik Sağlık Gereçlerinde** Avrupa'daki en büyük üretici ve ihracatçı ülkedir. **Dünya üretiminin %10'una yakınına üretmektedir.**

Sektörün **2009 kapasitesi 21 milyon adettir.** Bugün bu sektörde üretim yapan büyük ölçekli **9** adet üretici şirket mevcuttur. Bunlarla birlikte 1980'li yılların sonlarına doğru ülkemizin çeşitli yerlerinde faaliyete geçen **30** kadar küçük ve orta boylu şirket üretim yapmaktadır.

Seramik Sağlık Gereçleri Üreticileri Haritası

Tablo 6

Çanakkale, Tekirdağ, İstanbul, Kocaeli, Sakarya, Bilecik, Eskişehir, Kütahya, Manisa, İzmir, Çorum, Zonguldak, Ordu, Kayseri, Diyarbakır Seramik Sağlık Gereçleri üretilen iller arasındadır.

5.1. Seramik Sağlık Gereçleri Üreticilerinin Türkiye’de Dağılımı:

Seramik Sağlık Gereçleri Üreticileri **%34,3** payla en yoğun olarak **Bozüyük – Eskişehir - Kütahya** Bölgesinde kümelenmiştir.

Diğer yerleşim bölgeleri sırasıyla,

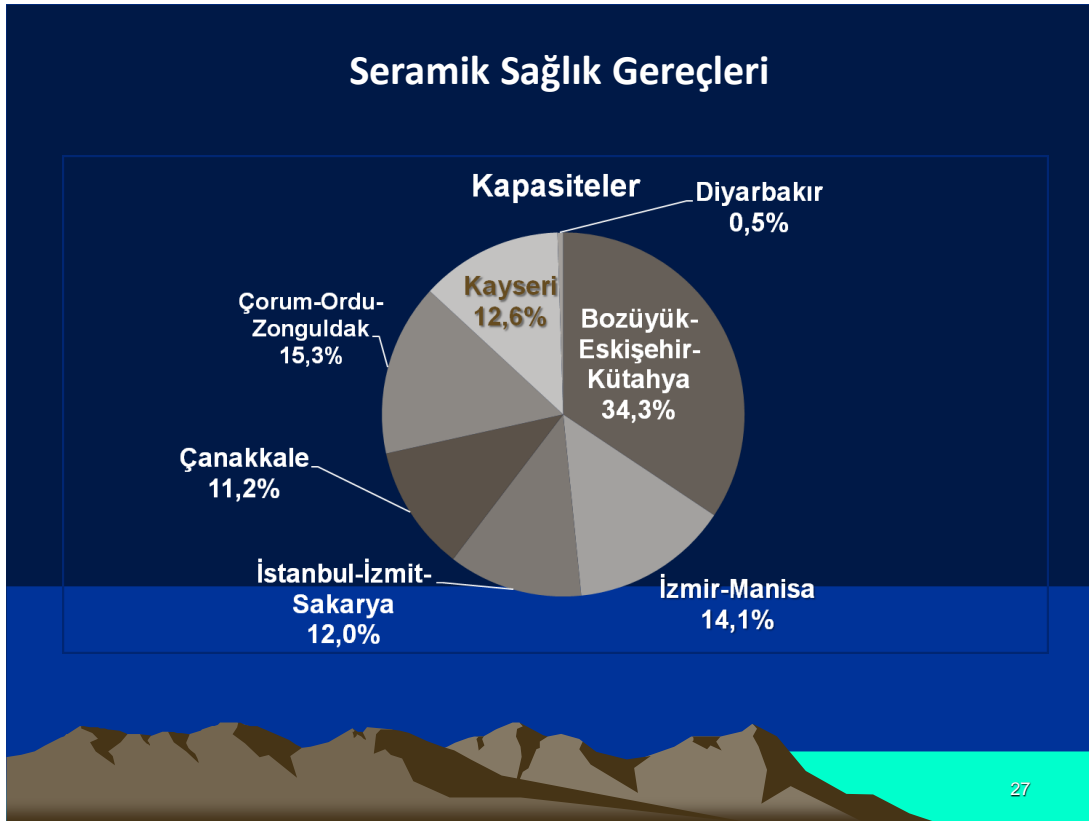
%15,3 ile Çorum-Ordu-Zonguldak’tan oluşan **Orta Karadeniz**,

%14,1 ile İzmir- Manisa’dan oluşan **Ege Bölgesi**,

%12,0 ile İstanbul-İzmit-Sakarya’dan oluşan **Marmara Bölgesi** ve

%11,2 ile **Çanakkale** Bölgesidir.

Kurulu kapasitelerin ülke çapında dağılımı **Grafik 17** üzerinde görülmektedir.

Grafik 17

5.2. Seramik Sağlık Gereçleri Sektörünün Son 8 Yılı:

Sektörün **2002 – 2009** yılları arasındaki performansı, kurulu kapasitesi, üretimi, iç piyasa satışları, ihracatı ve ithalatı **Tablo 7**'de ve **Grafik 18**'de açıklanmaktadır. Bu Tablonun tetkikinden anlaşılacağı üzere **2002** yılı ile **2009** yıllarını kıyasladığımızda;

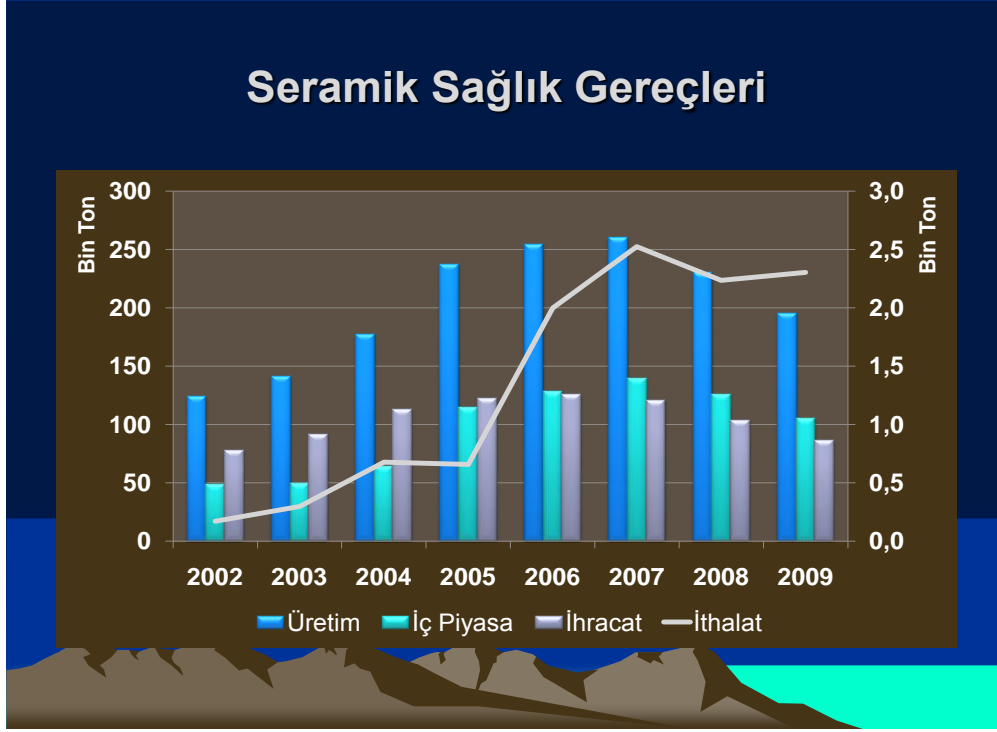
Kurulu Kapasite; **1,57 kat** artarak **194.500 ton'dan 305.000 ton'a**,
Üretim; **1,57 kat** artarak **123.980 ton'dan 195.000 ton'a**,
İç Piyasa Satışları; **2,18 kat** artarak **48.100 ton'dan 105.000 ton'a**,
İhracat; **1,12 kat** artarak **77.260 ton'dan 86.367 ton'a** yükselmiştir.

İthalat bu dönemde artış göstererek **171 tondan 2.305 tona** artmıştır.

İthalat tutarındaki artış ise **1.016.000 Dolar'dan 6.362.000 Dolar'a** çıkmıştır.

Seramik Sağlık Gereçleri							
Seramik Sağlık Gereçleri Sektörü							
Yıl	Kapasite Tons	Üretim Tons	Üretimden İç Piyasa Satışları Tons	İhracat		İthalat	
				Ton	(000) \$	Ton	(000) \$
2002	194.500	123.980	48.100	77.260	91.650	171	1.016
2003	204.850	140.530	49.150	91.524	122.315	295	1.767
2004	253.800	176.870	64.400	112.470	161.737	678	3.092
2005	300.000	236.600	114.400	121.649	184.312	656	3.735
2006	326.800	253.750	128.300	125.416	197.196	1.999	7.296
2007	330.000	260.000	139.500	120.446	203.705	2.524	8.626
2008	315.000	230.000	125.500	103.655	180.245	2.234	9.402
2009	305.000	195.000	105.000	86.367	142.550	2.305	6.362

Tablo 7

Grafik 18

5.3. Seramik Sağlık Gereçleri Üretiminin 1990-2009 Dönemi:

Seramik Sağlık Gereçleri Sektörünün **1990 - 2009** yılları dönemini başlangıç ve bitiş yılları itibariyle incelersek;

Kurulu Kapasite; 5,3 kat artarak **59.400 ton'dan 305.000 ton'a,**

Üretim; 4,2 kat artarak **46.000 ton'dan 195.000 ton'a,**

İhracat; 5,9 kat artarak **14.600 ton'dan 86.367 ton'a** yükselmiştir.

İhracat Dolar değeri; 7,06 kat artarak **20,2 milyon Dolar'dan 142,551 milyon Dolar'a** gelmiştir.

1990 – 2008 yılları arasında Seramik Sağlık Gereçleri kurulu kapasitesi ve üretimi miktar olarak, ihracatı ise miktar ve değer olarak **Tablo 8'den** izlenebilir.

Seramik Sağlık Gereçleri 1990 – 2009 Yılları

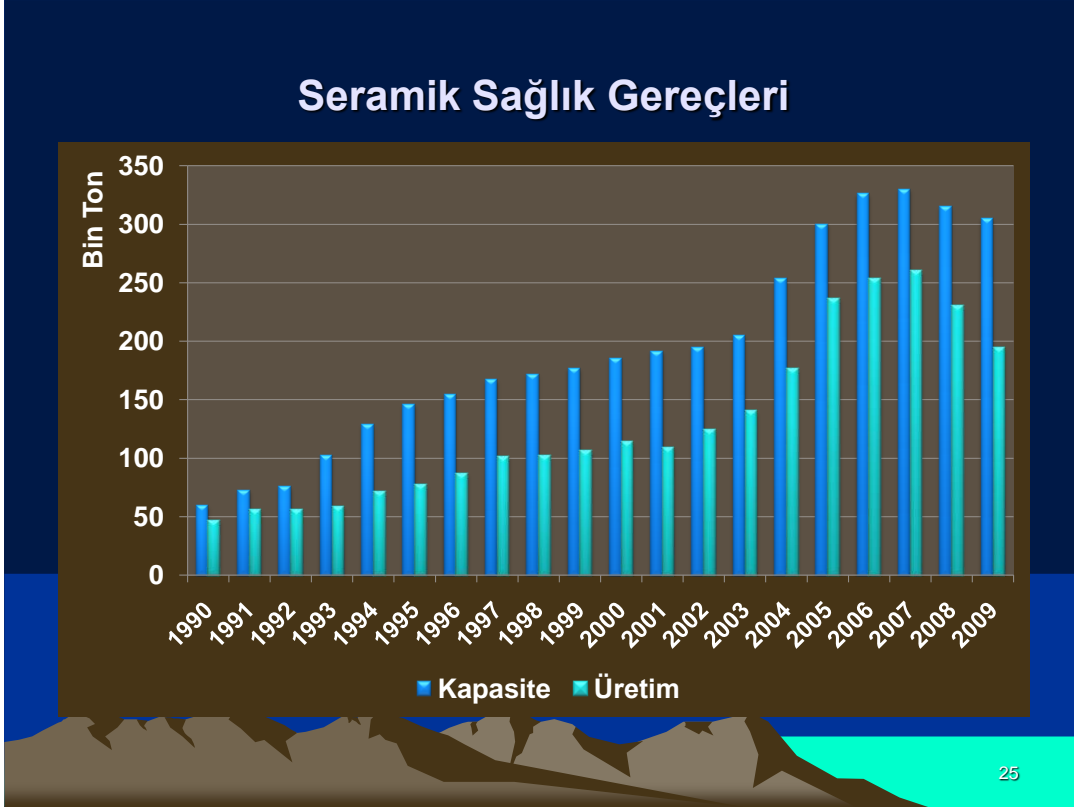
Yıllar	Kapasite (ton)	Üretim (ton)	İhracat (ton)	İhracat (bin \$)
1990	59.400	46.600	14.600	20.200
1991	72.500	55.600	22.200	32.000
1992	75.650	56.100	19.700	33.000
1993	102.400	58.900	18.400	29.000
1994	128.600	71.400	30.000	43.600
1995	146.000	78.000	31.500	48.200
1996	154.300	86.900	38.200	54.300
1997	167.000	101.500	46.700	55.600
1998	171.900	102.200	45.700	58.400
1999	176.500	106.400	48.750	59.500
2000	185.300	114.175	52.950	58.900
2001	191.500	109.280	57.760	68.260
2002	194.500	123.980	77.260	91.650
2003	204.850	140.530	91.524	122.315
2004	253.800	176.870	112.472	161.737
2005	300.000	236.600	121.649	184.312
2006	326.000	253.750	125.416	197.196
2007	330.000	260.000	120.446	203.730
2008	315.000	230.000	103.655	180.245
2009	305.000	195.000	86.367	142.551

Tablo 8

Tablo 8'de görülen bilgilerin **Grafik 19** üzerindeki anlatımını aşağıda izleyebiliriz.

- **1990** yılından itibaren kurulu kapasiteye az çok paralel bir şekilde üretimde de artış görülmektedir.
- **1995** yılına kadar olan yükselme **hızlı bir artış** şeklinde gerçekleşmiş, daha sonra bu **artış yavaşlayarak** devam etmiştir.
- **1997 – 2001** yılları arasında dünyadaki ekonomik krizler ve depremler döneminde **artış gerçekleşmemiştir**.
- **2002** yılında tekrar başlayan artış **2003** yılından sonra hızlanarak **eğri dikleşmiştir**.
- **2006** yılında bu artış durarak yükselme yerini **düşmeye** bırakmıştır.

- **2008** yılında son ekonomik kriz nedeniyle üretim **2005 yılı seviyelerine** ve **2009** yılında **2004 yılı gerisine** inmiştir.

Grafik 19

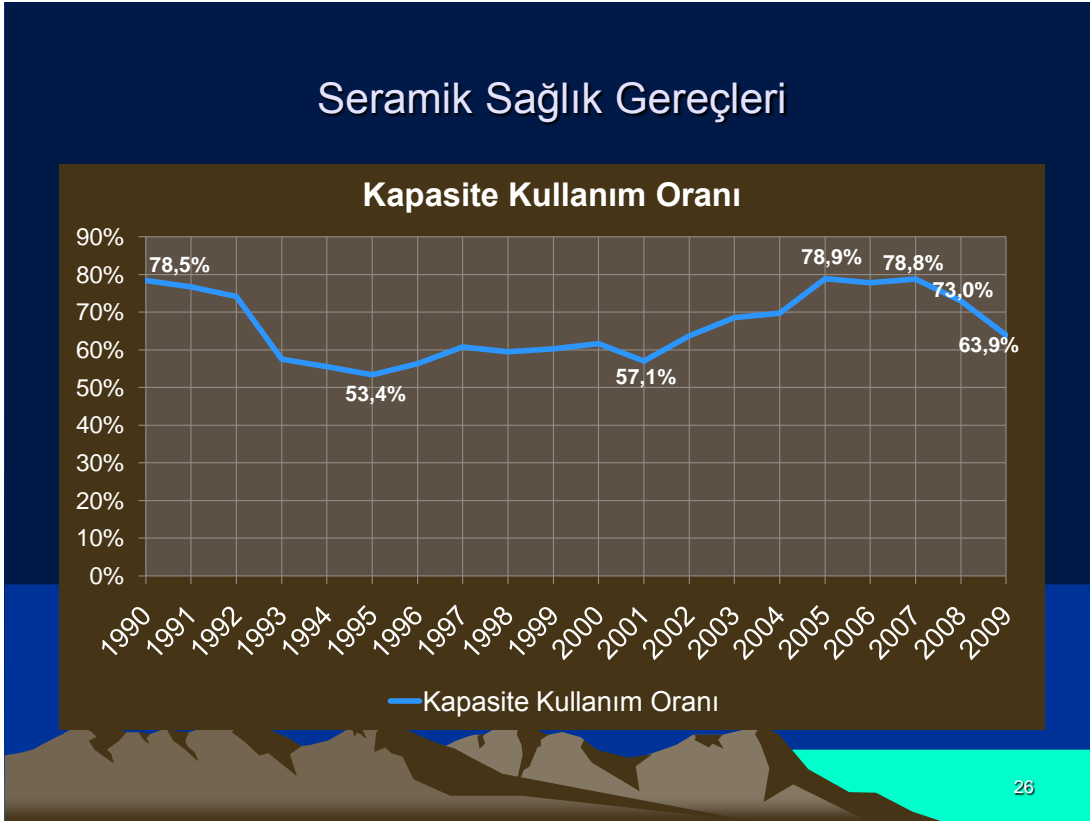
5.4. Kapasite Kullanım Oranları:

Yukarıdaki **Grafik 19**'da gösterilen yıllara göre kurulu kapasite ve üretim rakamları arasındaki ilişki incelendiğinde yan sayfadaki **Grafik 20**'de görülen sonuçla karşılaşılmaktadır.

- **1990** yılında **%78,5** ile başlayan kapasite kullanım oranı **1995** yılına kadar sert bir düşüş göstermiş ve,
- **1995** yılında kapasite kullanım oranı **1990 - 2008** döneminin dip noktası olan **%53,4**'e düşmüştür. Bu da bize, kurulan yeni kapasitelerin aynı çabuklukta üretime ve satışa dönüştürülemediğini göstermektedir.
- **1997 - 2001** yılları arasındaki dünyada ekonomik krizlerin hüküm sürdüğü ve ülkemizde depremlerin tahrip edici etkilerinin yaşandığı ara dönemde kapasite kullanım oranları stabil bir şekilde ufak tefek değişmelerle seyretmiş ve,
- **2001** yılında **%57,1**'de kalmıştır. **2001** yılından itibaren müteakip dönemde kapasite kullanım oranları artışa geçerek yükselmeye başlamıştır. Bu

yükselme **1990 – 1995** dönemindeki sert düşüşü telafi edecek bir şekilde **2005** yılına kadar devam etmiştir.

- **2005** yılında duraklamaya geçen kapasite kullanım artışı sonraki yıllarda yerini eğrinin düzleşmesine bırakmıştır.
- **2007** yılındaki kapasite kullanım oranı, aradan geçen 17 yıl sonra 1990 yılındaki **%78,5** oranına yakın bir yere **%78,8'e** gelmiştir.
- Yaşanan ekonomik krizden etkilenen sektörde kapasite kullanım oranı **2008** yılında **%73** olmuş, **2009** yılında ise **%63,9** ile kapanmıştır.

Grafik 20

5.5. Seramik Sağlık Gereçleri İhracatı:

Seramik sağlık gereçleri sektörü üretiminin yıllara göre **%50'sinden fazlasını ihraç etmiştir**. Bu oran **2009** yılında **%44,3** olarak gerçekleşmiştir. Bu sanayi dalında Türkiye, Avrupa'da en büyük üretim ve ihracat yapan birinci ülke konumundadır.

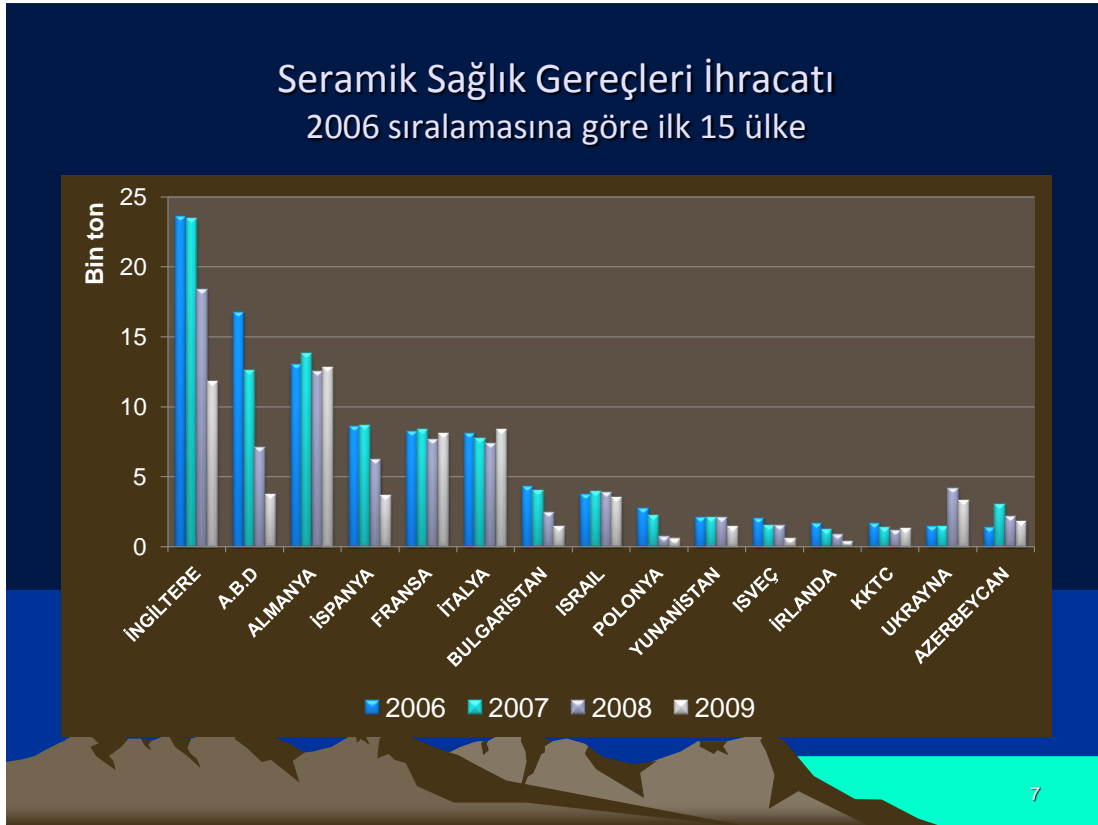
Türkiye **2009** yılında **86,367 bin ton** ağırlığında ve **142,55 milyon Dolar** tutarında **yaklaşık 6 milyon adet** ürün ihraç etmiştir.

2009 yılı sonuçlarına göre Türkiye'nin başlıca seramik sağlık gereçleri ihracat pazarları sırasıyla, **Almanya, İngiltere, Fransa, İtalya, İspanya** ve **A.B.D.' dir**. İhracatın **%62'si AB** üyesi ülkelere yapılmıştır. Seramik sağlık gereçleri ihracatının son 3 yılına göz gezdirecek olursak, ihracatın **2008** yılındaki ülke sıralamasında **2006** yılındakine göre değişiklikler görmekteyiz.

- **2006** yılında **16,72 bin ton** ile ikinci ülke olan **A.B.D.**'nin ihracatımızdaki ağırlığı gittikçe azalarak **2008** yılında **7,07 bin ton'a** ve **2009** yılında **3,74 bin ton'a** düşmüştür.
- **Azerbaycan** ve **Ukrayna**'ya yapılan ihracat buna karşılık bu dönemde artış göstermiştir.
- **İngiltere** ihracatımızdaki birincilik konumunu 4 yıl için de korumuş ancak bu ülkeye yapılan ihracat her yıl azalmıştır.
- **Almanya, Fransa, İsrail, KKTC** ve **Yunanistan**'a yapılan ihracatlar nispeten durağanlık göstermiştir.
- **İspanya, Bulgaristan, İrlanda** ve **Polonya**'ya yapılan ihracatlar bu dönemde azalma göstermektedir.

Grafik 21'de **2006** yılı ihracatı sıralamasındaki **ilk 15 ülkeye 2007, 2008 ve 2009 yıllarında** yapılan ihracattaki değişimler gözlemlenmektedir.

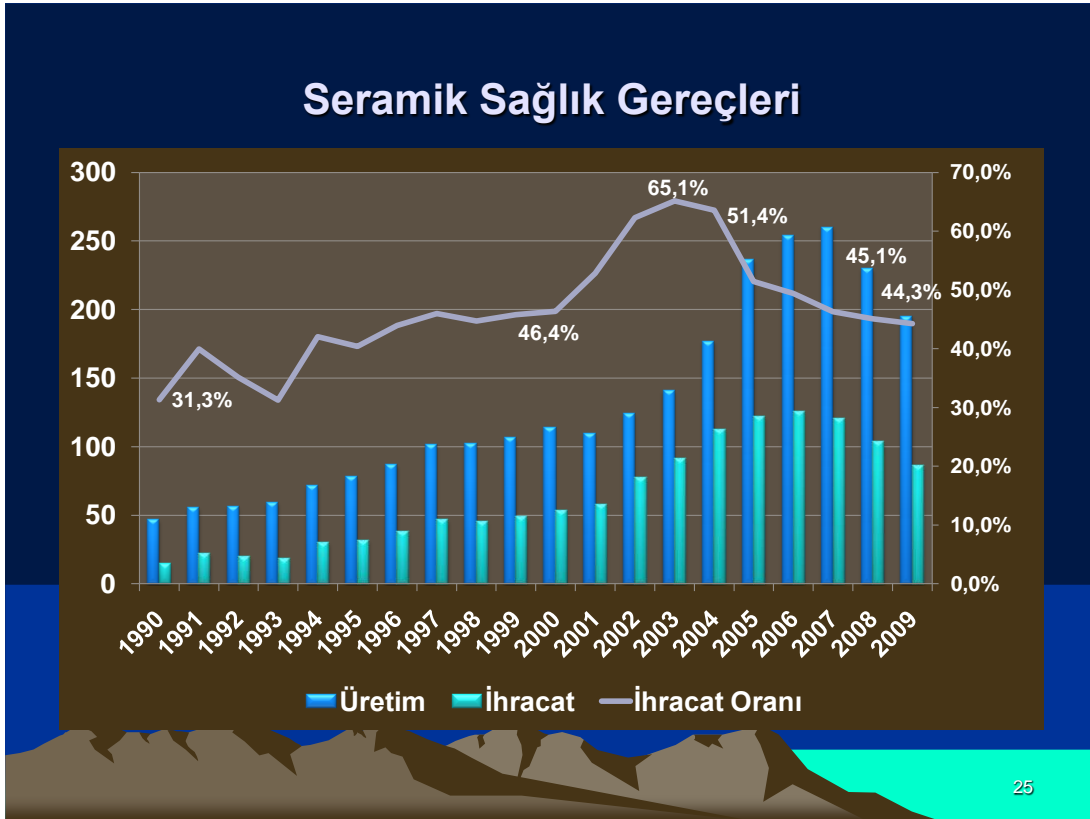

Grafik 21

Seramik sağlık gereçleri üretim ve ihracat değerleri **Grafik 22**'de gösterilmiş olup üretim - ihracat dengesi de "**İhracat Oranları**" olarak incelenmiştir.

- **1990** yılında üretimin **%31,3'ü** ile başlayan seramik kaplama malzemeleri ihracatı zik zaklar çizerek **2000** yılına kadar artış göstermiş ve
- **2000** yılında üretimin **%46,4'ü** ihraç edilmiştir. 2000 yılından itibaren seramik kaplama malzemeleri ihracat oranı yükselişe geçerek,
- **2003** yılında **1990 - 2007** döneminin tepe noktası olan **%65,1'e** çıkmıştır. Bu yıldan sonra bu artış durarak yerini hızlı bir düşüşe bırakmıştır.
- **2005** yılında oran **%51,4'e** kadar düşmüştür. Düşüş devam ederek,
- **2008** yılında ihracat oranı **%45,1** ve **2009** yılında **%44,3** olarak gerçekleşmiştir.

2000'li yılların başlarında üretiminin **%60'ını** ihracata tahsis eden bu sektör, Türk parasındaki aşırı değerlenme ve yaşanan ekonomik krizler sonucunda son yıllarda ihracattaki bu başarısını sürdürmemiştir.

Grafik 22

5.5.1. Dünya üzerindeki Seramik Sağlık Gereçleri Ticareti

Dünya Seramik sağlık gereçleri ticareti konusunda elimizde sağlıklı datalar bulunmamaktadır. Ancak SERSA Seramik Sağlık Gereçleri Üreticileri Derneğimizin 2009 yılında üyeliğe kabul edildiği ve halen üyesi bulunduğumuz Avrupa Seramik Sağlık Gereçleri Üreticileri Federasyonu **FECS** vasıtasıyla edindiğimiz bilgilere göre **27 AB** ülkesinin ithalat ve ihracat rakamları elimizde mevcuttur.

27 AB Ülkesi arasında 2008 yılı datalarına göre en büyük **6 ithalatçı ülke**;

- **220 milyon €** ile **İngiltere** birinci,
- **186 milyon €** ile **Fransa** ikinci,
- **176,8 milyon €** ile **Almanya** üçüncü,
- **173,2 milyon €** ile **İspanya** dördüncü,
- **82,5 milyon €** ile **İtalya** beşinci,
- **81,5 milyon €** ile **Belçika** altıncı ülkedir.

İhracatçı ülkeler olarak baktığımızda; 27 AB ülkesi arasında en büyük **ilk 6 ülke** sırasıyla;

- **296 milyon €** ile **Almanya** birinci,
- **289,2 milyon €** ile **İtalya** ikinci,
- **119,9 milyon €** ile **Polonya** üçüncü,
- **118,3 milyon €** ile **Portekiz** dördüncü,
- **113,9 milyon €** ile **İspanya** beşinci,
- **108,5 milyon €** ile **Fransa** altıncı ülkedir.

27 AB ülkesi arasındaki 2008 yılı seramik sağlık gereçleri ticareti,

- **1,5 milyar €** ithalat ve
- **1,6 milyar €** ihracat olmak üzere toplamda
- **3,1 milyar Euro** tutarında gerçekleşmiştir.

Tablo 9'da ülkelerin ithalat ve ihracat datalarının ayrıntıları izlenebilir. Aynı yıl Türkiye'nin bu ülkelerle yapmış olduğu seramik sağlık gereçleri ticareti aynı tablonun sağ tarafında iki kolon halinde, bu ülkelere yapılan ihracat ve bu ülkelere yapılan ithalat şeklinde gösterilmiştir.

Avrupa Birliği Ülkeleri rakamları değer olarak **Euro** cinsinden, Türkiye'nin Orta Anadolu İhracatçı Birlikleri kaynaklı rakamları ise değer olarak **Dolar** cinsinden gösterilmiştir. Bu ülkelerin ithalatlari dolar cinsine çevrildiğinde, AB Üyesi ülkelere yapılan ithalatın en az **%10**'u kadarını Türkiye'den ithal etmiş olan ülkeler,

Bulgaristan, Kıbrıs, Finlandiya, İsveç, Almanya, İngiltere, Romanya ve İtalya'dır. Diğer AB üyesi ülkelerin Türkiye'den yapmış oldukları ithalat bu oranın altındadır.

AB Üyesi Ülkelerin Seramik Kaplama Malzemeleri Ticareti:

27 AB ÜLKESİ SERAMİK SAĞLIK GEREÇLERİ DIŞ TİCARETİ Ocak - Aralık 2008							TÜRKİYE	
ÜLKELER	İTHALAT			İHRACAT			İHRACAT	İTHALAT
	MİKTAR Kg.	DEĞER €	B.F. €/Kg	MİKTAR Kg.	DEĞER €	B.F. €/Kg		
ALMANYA	88.943.400	176.801.803	1,99	66.054.900	296.062.657	4,48	21.603.926	3.702.382
AVUSTURYA	13.353.100	46.253.007	3,46	12.560.200	38.024.273	3,03	1.464.166	0
BELÇİKA	43.258.600	81.496.139	1,88	31.904.100	66.764.955	2,09	1.630.717	0
BULGARİSTAN	9.433.800	16.998.268	1,80	45.042.200	58.073.941	1,29	3.313.849	72.888
ÇEK CUMHURİYETİ	15.142.400	29.326.555	1,94	33.066.000	65.241.061	1,97	1.639.204	0
DANİMARKA	13.625.000	77.282.035	5,67	1.544.400	10.682.757	6,92	195.045	45.791
ESTONYA	3.487.300	11.758.731	3,37	3.247.100	10.218.656	3,15	351.298	0
FİNLANDİYA	4.194.700	12.007.713	2,86	7.955.500	29.776.902	3,74	1.317.610	83.667
FRANSA	115.724.300	186.056.953	1,61	35.955.300	108.453.045	3,02	13.066.142	206.088
HOLLANDA	22.873.600	79.470.790	3,47	3.601.900	10.931.020	3,03	1.521.818	24.118
İNGİLTERE	134.060.400	220.063.016	1,64	19.851.700	67.538.227	3,40	32.325.088	150.676
İRLANDA	18.766.100	34.088.912	1,82	4.624.100	8.231.659	1,78	1.406.086	0
İSPANYA	114.789.500	173.183.606	1,51	47.090.200	113.905.605	2,42	10.371.548	201.009
İSVEÇ	12.726.400	33.888.634	2,66	16.582.000	81.940.074	4,94	3.250.209	3.552
İTALYA	59.259.200	82.482.016	1,39	77.643.100	289.200.787	3,72	11.602.825	1.608.550
KIBRIS	5.899.000	12.173.313	2,06	3.000	17.924	5,97	2.470.553	0
LETONYA	3.274.900	7.653.642	2,34	109.000	579.823	5,32	491.992	0
LİTVANYA	6.181.700	13.506.590	2,18	703.200	2.345.002	3,33	410.882	0
LÜKSEMBURG	1.147.700	8.245.861	7,18	80.400	838.659	10,43	59.753	0
MACARİSTAN	16.103.100	21.169.092	1,31	28.807.100	51.835.254	1,80	216.867	48.929
MALTA	1.357.900	2.731.382	2,01	0	0	0,00	176.442	0
POLONYA	24.013.300	44.809.884	1,87	84.669.600	119.914.956	1,42	1.501.364	0
PORTEKİZ	6.097.300	19.665.894	3,23	85.497.200	118.300.308	1,38	317.329	0
ROMANYA	21.651.600	32.696.626	1,51	20.995.700	33.992.104	1,62	4.270.120	269.288
SLOVAKYA	9.346.500	25.399.629	2,72	1.447.700	2.016.004	1,39	22.283	0
SLOVENYA	3.998.100	12.249.986	3,06	1.269.600	4.127.650	3,25	0	0
YUNANİSTAN	27.276.100	56.376.911	2,07	2.041.200	6.628.334	3,25	3.404.047	11.070
EU 27	795.985.000	1.517.836.988	1,91	632.346.400	1.595.641.637	2,52	118.401.163	6.428.008

Tablo 9

5.6. İhracat Fiyatları:

Seramik Sağlık Gereçleri ihracatındaki ortalama birim fiyatlar **Grafik 23**'de incelendiğinde, **1990** yılında kilosu **1,38 Dolar** olan ihracat ortalama satış fiyatı sektörde edinilen tecrübe ve ihracat piyasalarında edinilen yer ile **1992** yılında **1,68 Dolar**'a artmıştır. Bu tarihten sonra seramik sağlık gereçleri ortalama ihracat kilogram fiyatı keskin bir düşme izleyerek **2000** yılında **1,11 Dolar**'a kadar inmiştir.

Sektörde kurulu kapasite artarken ve üretici sayısı fazlalaşırken üreticilerin yurt dışında birbirleriyle ve diğer ülke üreticileriyle girmiş oldukları rekabete ülkemizdeki genel ekonomik durum da eklenince ortaya çıkan bu tablo seramik üreticileri kadar ülkemiz açısından da üzücü olmuştur.

1990 - 2008 döneminin dip noktası olan **2000** yılındaki bu fiyat, takip eden yıllarda artışa geçmiş ve yükseliş 2008 yılına kadar devam edegelmiştir. **2007** yılındaki seramik sağlık gereçleri ihracatı ortalama kilogram fiyatı, 16 yıllık **1990 - 2009** döneminin **1992** yılındaki **tepe noktası** olan **1,68 Dolar**'a ancak 15 yıl sonra **1,69 Dolar** ile kavuşabilmiştir. **2008** yılında ise kilogram ihraç fiyatı **1,74 Dolar**'a kadar yükselmiştir. **2009** yılında ise tekrar **1,65 Dolar**'a gerilemiştir.

Grafik 23

5.7. Seramik Sağlık Gereçleri Sektörünün Performansı: 1990 – 2009:

Seramik sağlık gereçleri sanayiinin 1990 – 2009 yılları arasındaki performansı **Grafik 24'**de gösterilmektedir. Bu grafiği incelediğimizde; Seramik sağlık gereçleri için,

- **1990** yılında kuruluş kapasitesi olan **59,4 bin ton**, takip eden yıllarda **1992** yılına kadar artış göstermiştir. Bu artış **1992** yılına kadar nisbeten **yataya yakın** ve **1992** yılı **sonrası daha dik** bir artış sergilemiştir.
- **1990 – 1995** yılları döneminin tümünde **hızlı bir yükseliş** görülmektedir.
- **1995** yılında **146 bin** tona yükselen seramik sağlık gereçleri **kurulu kapasitesi** bu yıldan sonra da aynı hızla olmamakla birlikte **artış göstermeye** devam etmiştir.
- **2003** yılında **204,9 bin** tona yükselmiş olan kurulu kapasite bu yıldan sonra **daha yüksek bir hızla** artışa başlamış ve **2006** yılına kadar artışına **hızlı bir şekilde** devam etmiştir.
- **2006** yılındaki seramik sağlık gereçleri kurulu kapasitesi **326 bin** ton ile **1990 - 2006** döneminin tepe noktasını teşkil etmiştir. **2006** yılında hız kesen seramik sağlık gereçleri kurulu kapasitesi
- **2007** yılında **330 bin** ton ile ve 2007 yılında başlayarak 2008 yılını etkisi altına almış olan global ekonomik krizin etkisiyle
- **2008** yılında **315 bin** ton ve **2009** yılında **305 bin** ton ile dönemin sonuna gelmiştir.

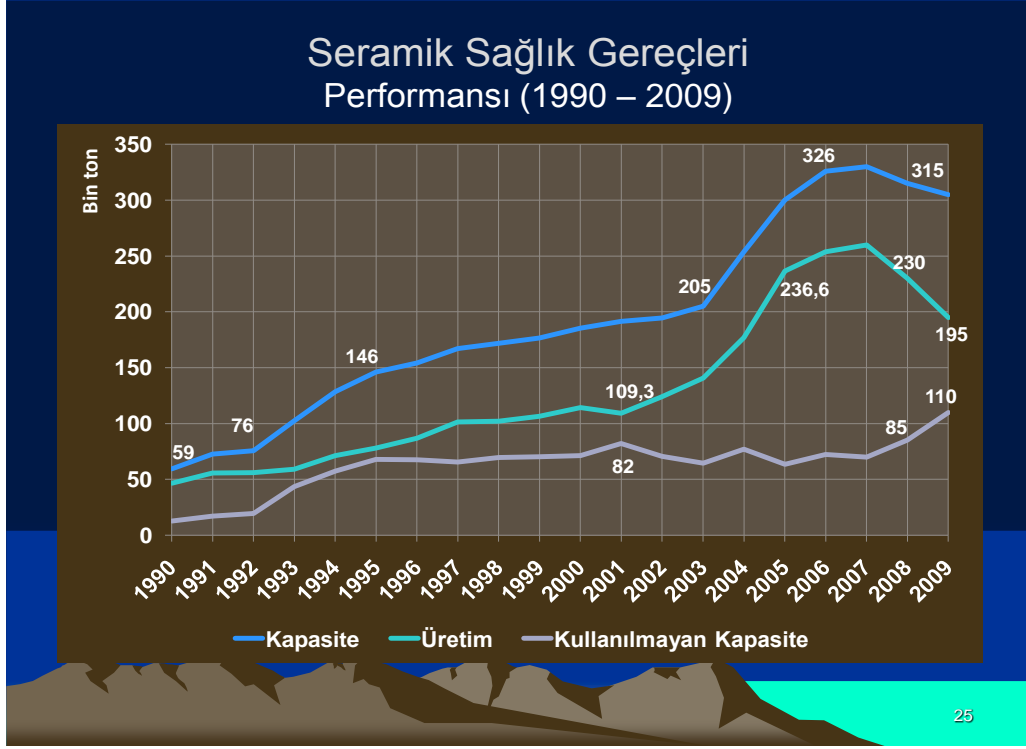
Üreticiler piyasanın durumuna ve ürünün satılabilirliğine göre tevsi yatırımlarına ve yeni kapasiteler kurmaya devam etmişlerdir.

Üretim miktarı,

- **1990** yılındaki **46,6 bin** tondan **2001** yılına kadar devamlı **artış** göstererek **109,3 bin** tona yükselmiştir.
- **2001** yılından itibaren **artış hızı yükselerek** seramik sağlık gereçleri üretimi,
- **2005** yılında **236,6 bin** tona ulaşmıştır. Bu hızlı yükseliş nihayet **hız kesmiş** ve
- **2007** yılında üretim **260 bin** ton'a artmış ve krizin etkisiyle
- **2008** yılında **230 bin** ton'a ancak ulaşabilmiştir.
- **2009** yılında **195 bin** ton'a gerilemiştir.

Seramik sağlık gereçlerinde üretime dönüşemeyen **kapasite fazlası**, **1990** yılından **1995** yılına kadar artış göstermiş, fakat kapasite fazlası **1995** yılından sonra **2008** yılına kadar **durağan** bir konumda kalmıştır.

- Tüm yıllarda **75-85 bin** ton civarında **kapasite fazlası** ufak tefek değişmelerle devam edegelmıştır. **2009** yılında **110 bin** ton'a ulaşmıştır.

Grafik 24

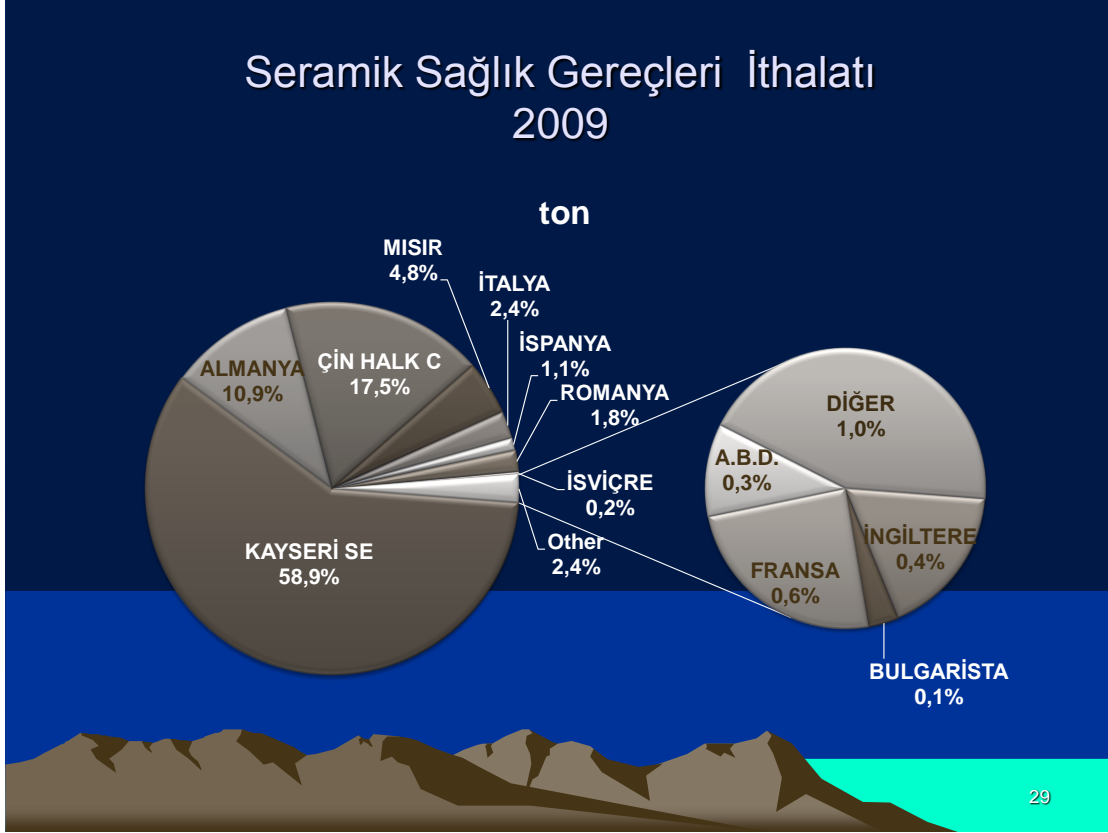
5.8. Seramik Sağlık Gereçleri İthalatı:

2002 yılında **171 ton** olan seramik sağlık gereçleri ithalatı **2007** yılında **2.650** tona yükselmiştir. Seramik sağlık gereçleri ithalat miktarı üretim ile kıyaslandığında üretimin **%1**'ini geçmeyen ihmal edilebilir büyüklüktedir. Tutar olarak **2009** yılı ithalatı **6,362 milyon Dolar**'dan ibarettir.

Grafik 25'den izleyebileceğimiz şekilde **2009** yılında ithal edilen ürünlerin;

- **%17,5**'u **Çin Halk Cumhuriyeti**'nden,
- **%10,9**'u **Almanya**'dan,
- **% 4,8**'i **Mısır**'dan,
- **% 2,4**'ü **İtalya**'dan,
- **% 1,1**'i **İspanya**'dan
- **% 1,8**'i **Romanya**'dan,
- **% 0,2**'si **İsviçre**'den yapılmıştır.
- Kalan **%2,4** ise muhtelif ülkeler arasında dağılmaktadır.

- **%58,9** ile en büyük payı gösteren **Serbest Bölgeden** ithalat aslında Kayseri'deki Serbest Bölgede (**Free Zone**) kurulu olan **Martı Seramik** adlı bir Türk üreticiye aittir. İthalat mevzuatımız gereği olarak ithalat istatistikleri içerisinde gösterilmektedir.

Grafik 25

Çin, Almanya, Mısır, İtalya, Romanya, İspanya ve Fransa seramik sağlık gereçleri konusunda başlıca teslimatçı ülkelerdir. Almanya ve Mısır'dan yapılan ithalat genelde Türkiye'de kurulu, bu ülkelerde de üretim tesisleri olan yabancı ortaklı Türk üreticilerinin ürün değişimi ithalatlarından ibarettir.

Diğer ülkelerden yapılan ithalat ise ithalatçı firmaların ticareti kapsamındadır. Seramik Sağlık Gereçleri ithalatının **Grafik 26**'da gösterilen 2006 yılındaki dağılımına bakacak olursak Çin Halk Cumhuriyeti'nden yapılan ithalatın payını; **2006** yılında **%17,9** olarak görüyoruz. **2009** yılında bu oran **%17,5'e** düşmüştür.

Avrupa ülkelerinden yapılan seramik sağlık gereçleri ithalatında ise;

- **Almanya**'dan yapılan ithalat **2006** yılında **%19,5'dan 2009** yılında **%10,9'a**,
- **İtalya**'dan yapılan ithalat **2006** yılında **%4,1'den 2009** yılında **%2,4'e**,

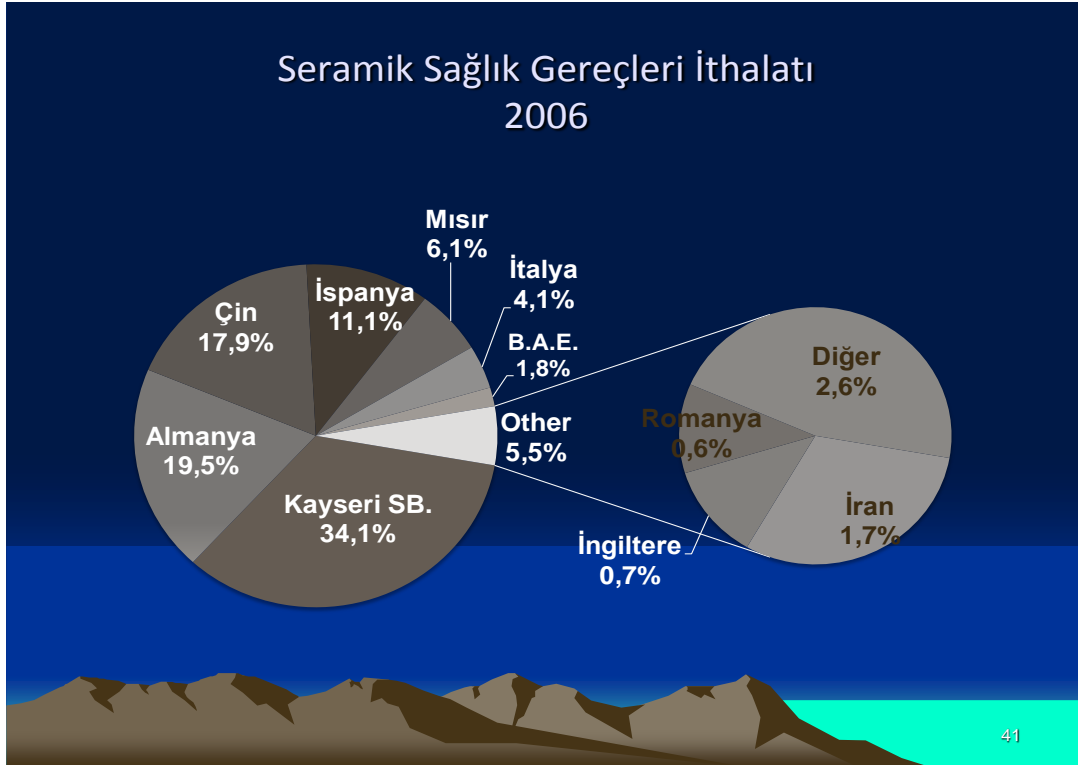

- **İspanya**'dan yapılan ithalat **2006** yılında **%11,1**'den **2009** yılında **%1,1**'e düşerken,
- **Kayseri Serbest Bölge**'den yapılan ithalatın payı da **2006** yılında **%34,1**'den **2009** yılında **%58,9**'a artmıştır.

Çin Halk Cumhuriyeti'nden azalan ithalata rağmen bu ülke bugün için seramik sağlık gereçleri ithalatımızda rahatsızlık yaratmaya başlamıştır. Sektörümüz için potansiyel bir tehlikedir. Üretici firmalarımızın üst profildeki ürünleri Çinli üreticiler tarafından kopya edilerek bu ürünlerin çok benzerleri ithal edilmekte ve çok ucuz fiyatlara satılmaktadır.

Çin menşeli ürünlere karşı Dış Ticaret Müsteşarlığımız tarafından uygulanmakta olan **Gözetim Uygulaması** üreticiler tarafından yeterli bulunmamaktadır. Referans Fiyatlar üzerinden ithalatçıların gümrük vergisi ve KDV'sini ödemeleri çok düşük olan gerçek ithal fiyatlarını fazla etkilememektedir.

Çin Halk Cumhuriyeti menşeli ürünlerin ithalatına Kota uygulaması getirilmesi gündemdedir. Gözetim Uygulamasının sona ermesi halinde tablo tamamen aleyhimize bozulacaktır. Bu bakımdan **2011** yılına kadar geçerli olan Gözetim Uygulamasının DTÖ anlaşmalarına uygun olarak **2013** yılına kadar uzatılması ve ithalata kota getirilmesi yararlı ve kaçınılmaz olacaktır.

Grafik 26

6. Türk Seramik Sanayiinin Üstünlükleri

6.1 Geniş Bir İç Pazar:

Türkiye'nin **demografik yapısını** inceleyecek olursak geniş bir iç pazara sahip olduğunu görüyoruz. **2007** yılı nüfusu olan **70.586.256** kişi ile geniş bir iç Pazar mevcuttur. Nüfus artış hızı son 5 yılın ortalaması **binde 12,92** olup nüfusun **%70,5'u** şehirlerde yaşamaktadır. Nüfusun yarısı **28,3** yaşından küçük olup evlenme oranında son 5 yılın ortalaması **%8,34** gibi yüksek bir orandır. **2006** yılında evlenme sayısı **636.121** olarak bildirilmiştir. Nüfusun **%17,8'i** İstanbul'da yaşamaktadır.

6.2 İnşaat Sektörünün Büyüklüğü

İnşaat sektörü **2006** yılında yarattığı **21.2 milyar dolar** katma değer ile **400 milyar dolar** büyüklüğündeki **GSMH** içinde **%5,3** pay almaktadır. İnşaat malzemeleri sanayisi ise yine **2006** yılında yarattığı **6,36 milyar dolar** katma değer ile sanayi içinde **% 5,44**, GSMH içinde ise **%1,37** pay almaktadır.

İnşaat sektörünün toplam Pazar büyüklüğü **2006** yılında **63,7 milyar Dolar** olmuştur. Kriz sonrası **2002** yılında **11,8 milyar dolara** gerileyen Pazar büyüklüğü **5,4 kat** artmıştır. Toplam inşaat pazarının **43,9 milyar dolarını** iç Pazar, **16 milyar dolarını** ise dış pazar oluşturmaktadır.

6.3 Hareketli Bir Konut Sektörü:

2006 yılı inşaat malzemeleri pazarı 31,8 milyar dolar olup bunun 20,6 milyar dolar'ı İç Pazar, 11,2 milyar dolar'ı da İhracat Pazarıdır. Pazar büyüklüğü 2002 yılında 9,2 milyar dolar iken son 5 yılda 3,5 kat büyümüştür. 2006 yılında 88,5 milyon metrekare ve 567.000 konut için Yapı Kullanma İzin Belgesi verilmiştir. 2007 yılında yaşanmaya başlayan ve 2008 yılına yansıyan ekonomik kriz nedeniyle inşaat faaliyetleri 2008 yılında yavaşlamıştır. Bu rakamlar 2008 yılında Yapı Ruhsatlarına göre 70,2 milyon metrekare inşaat alanı ve 477.897 konut içindir. Aynı yıl içerisinde verilmiş olan Yapı Kullanma İzin Belgelerine göre 48,7 milyon metrekare ve 336.455 konut içindir.

6.4 Zengin Seramik Hammadde Kaynakları:

Sektör zengin yerli seramik hammadde kaynaklarına sahiptir. İstanbul Şile bölgesinde ve Bozüyük Söğüt yörelerinde bol miktarda seramik üretimine uygun kil, Aydın Çine yöresinde feldspat madenleri mevcuttur.

6.5 Hammadde Kaynakları Yakınındaki Yüksek Kapasiteli Üretim Tesisleri:

Hammadde kaynakları yakınlarına yerleşmiş yüksek kapasiteli modern üretim tesisleri ve civarında seramik üretimine hizmet veren yardımcı sanayi vardır.

6.6 İleri Teknoloji:

Üretimde kullanılan teknoloji ileri seviyede olup genellikle 1990 sonrasında ülkeye getirilmiş veya yenilenmiştir. Sektör en son teknolojiyi kullanan makinalara ve hatlara sahiptir.

6.7 Pazara Yakınlık:

Türkiye, seramik tüketen ülkelere olan coğrafi olarak yakın bir ülkedir. İhracatının çoğunun yapıldığı Avrupa ülkeleri çok yakınındadır.

6.8 Eğitimli ve Deneyimli İşgücü:

Sektörde çalışan iyi eğitim görmüş bilim adamları, sanatçılar, mühendisler ve işçiler mevcuttur. Üniversitelerin bir çoğunda seramik bilimi ve seramik sanatı ile uğraşan bölümler mevcuttur.

6.9 Avrupa Birliği Mevzuatına Uyum:

Avrupa Birliği Çevre, Teknik ve Ticari Mevzuatına uyum çalışmalarında sektör bilgilidir ve hazırlık içerisinde.

6.10 İşçilik Ücretleri:

Sektörde Avrupa ülkelerine göre daha avantajlı olduğumuz makul düzeyde işçilik ücretleri mevcuttur.

6.11 Üniversite-Sanayi İşbirliği:

Sektörün yoğun olarak katıldığı gelişmiş bir Üniversite Sanayi İşbirliği çerçevesinde yapılmakta olan ileri düzeyde AR-GE çalışmaları, zengin laboratuvar ve deney imkanları (**SAM Seramik Araştırma Merkezi**) sektöre bilgi gücü vermekte, ortaya çıkan teknolojik sorunlar kısa zamanda ve etkili olarak çözülmektedir. Daha düşük basınçlarda, daha düşük sıcaklıklarda daha kısa zamanda ve daha etkili pişirim, kurutma, presleme, sırlama gibi proses geliştirme çalışmaları devamlı olarak yapılmaktadır.

6.12 Tasarım Gücü:

Üreticilerin bireysel tasarım ve markalaşma çalışmalarına vermiş oldukları önem ve deneyim ve İhracat Pazarlarında kurulmuş olan kalıcı bağlantıları mevcuttur.

6.13 Güçlü Bir Sivil Toplum Örgütü:

Sektör üreticilerinin güçlü bir sivil toplum örgütü olan **Türkiye Seramik Federasyonu** çatısı altında birleşmiş olmaları ve sektörü geliştirici çalışmalara katılmaları sektörün üstünlüklerinden birisidir.

6.14 Türk Seramik İmajı Çalışmaları:

Sektörün yurt dışında Türk seramik imajını yükseltmek ve ülkemizin seramik ihracatı artırmak için gönüllü olarak kurmuş olduğu **Seramik Ortak Tanıtım Fon'u** ve bu Fon'dan yararlanarak O.A.İ.B. ile yurtdışındaki seramik fuarlarında yaptığı çeşitli tanıtım ve etkinlikler; Coverings (U.S.A.), Cersaie (İtalya), Cevisema (İspanya), ISH (Almanya), Batimat (Rusya) ve Big 5 (B.A.E.)'de devam etmektedir.

Sektörün bu üstünlüklerinin yanında bazı sorunları da mevcuttur. Bu sorunları şunlardan oluşmaktadır:

7. Sektörün Sorunları:

7.1 Enerji:

Seramik sektörü yoğun enerji kullanan bir sektördür. Maliyetinin **%30'una** yakını enerji giderleri oluşturur. Ülkemizdeki enerji fiyatları Dünya üzerinde rekabet ettiğimiz **Çin, B.A.E. Hindistan, İran, Meksika ve Brezilya** gibi ülkelere göre oldukça yüksektir. Genelde Avrupa fiyatlarından yüksek olmamakla birlikte ülkemizde, AB'de olduğu gibi enerji alım miktarıyla orantılı kademeli fiyat uygulaması yoktur. Rakibimiz **Portekiz** bizden daha ucuz enerji kullanmaktadır.

7.2 Nakliye:

Seramik yükte ağır bir üründür. Nakliye maliyeti yüksektir. Yılda **15 milyon ton** seramik hammaddesi ve bitmiş ürün yurt içinde karayolları üzerinde dolaşmaktadır. Ülkemizde nakliye karayolu ağırlıklıdır. Demiryolu ulaşımı kullanılamamaktadır. Sektörümüzde **Fabrika – Liman bağlantılı demiryolu ulaşımı** yoktur. Mevcut istasyonların yükleme stok sahaları ve yükleme kapasiteleri yetersizdir. TCDD'nin navlun tarifeleri ve yükleme şartları caydırıcıdır. **Limanlar** tıkanık olup ihracatta ürün gönderme zamanı uzundur ve maliyeti pahalıdır.

7.3 İstihdam:

Seramik sektörü ülkemizin istihdamına yüksek katkısı olan bir sektördür. Sektörümüzde **220.000** kişi çalışmaktadır. Aileleriyle birlikte **1 Milyon kişi** bu sektörden geçinmektedir. İstihdam üzerindeki yüksek vergi ve sosyal güvenlik yükleri maliyetleri artırmakta ve sektörün dünya üzerindeki rekabet edebilirliğini olumsuz yönde etkilemektedir.

7.4 Teşvikler:

04 Haziran 2009 tarihinde bir basın toplantısı ile duyurulmuş olan Teşvik Paketi yeni yatırımları kapsamakta olup bölgesel bazlı bir teşviktir ve;

- İndirimli kurumlar vergisi oranı - Katma değer vergisi istisnası
- Sigorta primi işveren payı desteği
- Gümrük vergisi muafiyeti
- Faiz desteği
- Yatırım yeri tahsisi.

gibi hususları içermektedir. Bu sistemdeki diğer teşvik unsurları;

- 12 alandaki büyük proje yatırımları için daha yüksek oranda teşvik öngörülmektedir.

Bu 12 alan içerisinde seramik sektörü bulunmamaktadır.

İndirimli kurumlar vergisi oranı yoluyla yararlanılacak teşvik tutarı, belirlenen yatırıma katkı tutarı ve yatırıma katkı oranı ile indirimli kurumlar vergisi oranına bağlı bulunmaktadır.

Her bir il grubu için yatırıma katkı oranı ve yatırıma katkı tutarı Bakanlar Kurulunca belirlenecek, yatırımlardan elde edilen kazançlar, yatırımın işletilmesine başlanılan hesap döneminden itibaren yatırıma katkı tutarına ulaşınca kadar (yatırıma katkı tutarı, indirimli kurumlar vergisi uygulanmak suretiyle tahsilinden vazgeçilen vergi yoluyla yatırımların Devletçe karşılanacak tutarıdır) indirimli oranlar üzerinden kurumlar vergisine tabi tutulacaktır.

Bölgeler itibariyle belirlenen yatırıma katkı oranları ve uygulanacak kurumlar vergisi oranları değişiklik göstermektedir. Bu Teşvik Sistemi asgari büyüklükleri belirlenmiş yeni yatırımlar için kullanılabilir. Tevsi ve modernizasyon yatırımları için de bu asgari büyüklükleri sağlama şartı aranmaktadır. İçerisinde bulunduğumuz ekonomik kriz döneminde sektörümüz bu tür yeni veya tevsi yatırımlarına gidebilecek kararlar alamamış ve bu Teşvik Sisteminden yararlanamamıştır.

5084 Sayılı Yatırımların ve İstihdamın Teşviki Kanunu halen yürürlükte olup sektör içerisinde bir haksız rekabet yaratmaktadır.

“5084 Sayılı Yatırımların ve İstihdamın Teşviki Kanunu” sektörümüzün Seramik Kaplama Malzemelerinde **%15**'ini, Seramik Sağlık Gereçlerinde **%14**'ini bu yasadan yararlandırmakta ve sektör içerisinde tam bir haksız rekabete sebep olmaktadır. Sektörün ülkenin muhtelif yerlerindeki **16** değişik İl'e yayılmış olması sebebiyle Teşvik'in Seramik Kaplama Malzemelerinde **yalnız 3 ili** Seramik Sağlık Gereçlerinde **yalnız 5 İl'i** kapsayan bölgesel teşvik yerine ülke çapında **sektörel teşvik** olarak verilmesi bu sıkıntıyı ortadan kaldıracak ve sektörümüzün dünya üzerindeki rekabet edebilirliğini artıracaktır.

7.5 Yardımcı Sanayi:

Üretim tesislerinin müşterek ihtiyacı olan Boya, Firit gibi yardımcı maddeleri her üreticinin kendi tesislerinde kendi imkanlarıyla üretmesi, bu konuda çalışan bir ana üreticinin bulunmaması, ekonomik ölçekten yararlanılamaması sektörün sorunları arasındadır. Üretim tesisleri civarında yeterli sayıda yan sanayinin oluşmamıştır. Seramik makinaları üretiminde yeterli sanayinin oluşmaması ve bu konuda dışa bağımlı olmak sektörün eksiklikleri arasındadır.

7.6 Uygulama:

Ürünleri yerinde uygulayan döşemeci ve montajcı ustalara yetkili bir merkezden Usta Yeterlik Belgesinin veriliyor olmaması bu konuda bir noksanlıktır. Her üretici kendi ustalarını yetiştirmektedir, herhangi bir kamu kuruluşu tarafından ülke çapında geçerli bir Ustalık Sertifikası verilmemektedir. İyi eğitim görmemiş ustaların yanlış uygulamalarıyla ürün kalitesi zaman zaman bundan olumsuz etkilenmektedir.

7.7 Türk Lirasının Yabancı Paralar karşısındaki Değeri:

Girdi maliyetlerinin enflasyon oranları üzerinde artış göstermesi, üretim maliyetlerin aşırı artması, Türk Lirasının ihracat yapılan ülkelerin paraları karşısında aşırı değerlenmesi ve karşılığında ihracat gelirlerinin düşmesi sektörü ihracattan soğutmaktadır. İhracatın karsızlığı karşısında satışların iç piyasaya yönelmesi iç piyasada mevcut fiyat istikrarını zedelemektedir.

7.8 Hammadde Temininde Madenlerin İşletilmesi:

Ülkemizde bol miktarda bulunan zengin Ham Madde kaynaklarımızdan KİL'in İstanbul - Şile Havzasından temininde karşılaşılan bürokratik engeller sektörü durma noktasına getirmiştir.

Çevre ve Orman Bakanlığı'nın orman çalışma izinleri vermesinde karşılaşılan madenciliği engelleyen Çevre Mevzuatı, ülkemizdeki maden kaynaklarının çevreye duyarlılık gösterilerek işletilmesini engellemektedir. Ham madde kaynaklarımız ülkemizin zenginliğidir. Bunlara ulaşamaması halinde ülkemiz fakirleşir.

Sektörün ihtiyaçlarına bakacak olursak;

8. Sektörün İhtiyaçları:

Seramik sektörünün gerek kaplama malzemelerinde ve gerekse sağlık gereçlerinde kullanılmayan kurulu kapasitelerini kullanması gerekmektedir. Kaplama malzemelerinde **155 milyon m²** ve sağlık gereçlerinde **110.000 ton** olan kullanılmayan kapasitenin kullanılması halinde sektörde yaratılacak değer, **1 milyar Doların** üzerindedir. Boş geçen kapasitelerin tesis değerleri ise **1,25 milyar Dolar**'ın üzerindedir. Bu değerde büyük bir yatırım ülkemizde atıl kalmıştır.

Boş geçen kapasitelerin üretime dönmesiyle ekonomik ölçekten yararlanacak üretim tesisleri maliyetlerini azaltacaklar ve dünya üzerinde rekabet imkanına kavuşacaklardır. Ülkemiz ihracatını artıracaktır. Boş geçen kapasitelerin kullanılarak üretime dönüşebilmesi için sektörün aşağıda belirtilen hususların gerçekleşmesine ihtiyacı vardır:

- Teşviklerin bölgesel yerine sektörel olarak verilmesi ve tüm sektörün Teşvik kapsamından yararlandırılması. Sektörün %15'ini kapsayan bölgesel teşvikten vazgeçilerek sektörümüzün tümünü kapsayacak sektörel teşviklere geçilmesi. Bu şekilde sektör içerisindeki haksız rekabetin önlenmesi ve sektörün dünya üzerindeki rekabet gücünün artırılması.
- Enerji temini ve dağıtımının özelleştirilmesi ve liberalleştirilmesi, enerji dağıtımındaki altyapının iyileştirilmesi. Enerji fiyatlarımızın rakip seramik üreticisi ülkelerde olduğu gibi Dünya üzerindeki rekabet gücümüzü artıracak bir düzenlemeye kavuşturulması. Bu sağlanana kadar geçecek süre zarfında doğalgaz üzerindeki ÖTV'nin alınmaması ve sektörün kullandığı enerji maliyetinin sektöre özel uygulamalarla desteklenmesi. Avrupa ülkelerinde olduğu gibi sanayi kuruluşlarına miktara bağlı olan kademeli enerji satış birim fiyatlarının uygulamaya alınması.

- İstihdam üzerindeki ağır vergi ve prim yüklerinin hafifletilmesi. Çalışanın eline geçen paranın üreticiye yük getirmeden artmasının temini. Sektörün gelişmiş seramik üreticisi ülkelerle işçilik ücretleri konusundaki rekabet üstünlüğünün sürdürülebilmesi.
- Çevre Mevzuatının ülkemizdeki yeraltı kaynaklarımızın çıkartılmasını engellememesi. Çevreyi tahrip etmeksizin madenciliğin aksatılmadan verimli olarak yapılabilmesi.
- Ülkemizdeki nakliye alt yapısının iyileştirilmesi, Avrupa ülkelerindeki gibi ucuz ve verimli bir fabrika demiryolu ve denizyolu bağlantılı nakliye ağının oluşturulması. Bu oluşturulana kadar ihracatta, karayolu ile yapılan teslimatlarda ihraç kaplarına kadar olan nakliyenin uluslararası nakliyecilik sektöründe olduğu gibi ucuz motorin teşvikiyle desteklenmesi.
- Sektörde kalıp, ambalaj, seramik makinaları ve sair yardımcı sanayinin gelişmesi ve üretim bölgelerinde yerleşmesinin kümeleşme çalışmalarıyla ve AB fonlarıyla teşvik edilmesi.
- Tüm üreticilerin ihtiyacı olan firit, boya gibi önemli girdileri üreten ana üreticilerin üretim bölgelerinde kurulmasının sektörel olarak teşvik edilmesi.
- Ürünlerin uygulamasını yapan ustalara bilimsel eğitim ve sertifika verecek bağımsız eğitim kuruluşlarının tayini ve bu kuruluşlar tarafından verilecek Ustalık Belgeleri'nin hukuki alt yapısının yaratılması.
- Ülkemizin, Türk parasının yabancı paralar karşısında enflasyonla uyumlu hareket ettiği istikrarlı bir genel ekonomiye kavuşması.
- T.C. Dış Ticaret Müsteşarlığı'nın yürütmekte olduğu "Çin Halk Cumhuriyeti Menşeli Seramik Kaplama Malzemeleri ve Seramik Sağlık Gereçleri İthalatına Gözetim Uygulaması" 2011 yılında sona erecektir. İki ülke arasında anlaşmaya varılarak bu yürütmenin 2013 yılına kadar uzatılması ve seramik sağlık gereçleri ithalatında Çin menşeli ürünlere karşı uygulanan Korunma Önlemi'nin Kota Uygulamasına dönüştürülmesi,

Sektörün başlıca ihtiyaçları arasında bulunmaktadır.

-SON-